

Képviselő-testületi előterjesztés

2024. szeptember 25.

Tárgy: Beszámoló a makói József Attila Városi Könyvtár és Múzeum tevékenységéről

Előterjesztő: Farkas Éva Erzsébet polgármester

Ügyiratszám: I/576-1/2024

Melléklet: Beszámoló, munkaterv, munkajelentés, 2024-es év programjai

Készítette: Makói Polgármesteri Hivatal Jegyzői Iroda Jogi Csoport

.....
dr. Borsós-Tóth Andrea

Témafelelős:

.....
dr. Dohány-Szilágyi Tímea
jogi csoportvezető

Az előterjesztést látta:

.....
.....

Véleményezésre megküldve:

Emberi Erőforrások Bizottsága

**Törvényességi véleményezésre
bemutatva:**

.....
dr. Bodnár Gréta
jegyző

**A napirend előterjesztőjének
jóváhagyása:**

.....
Farkas Éva Erzsébet
polgármester

MAKÓ VÁROS POLGÁRMESTERÉTŐL

Ikt.sz.: I/576-1/2024

Üi.: dr. Borsós-Tóth Andrea

Előterjesztés

Tárgy: Beszámoló a Makói József Attila Városi Könyvtár és Múzeum tevékenységéről

Melléklet: Beszámoló, munkaterv, 2024-es év programjai

Makó Város Önkormányzat Képviselő-testülete

M a k ó

Tisztelt Képviselő-testület!

Makó Város Önkormányzat Képviselő-testülete 2023. decemberi ülésén fogadta el a képviselő-testület 2024. évi munkatervét.

A munkatervben a 2024. évi szeptemberi ülés 4. napirendi pontja: „Beszámoló a Makói József Attila Városi Könyvtár és Múzeum tevékenységéről”.

A muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL törvény (a továbbiakban: Törvény) 54. § (1) bekezdés h) pontja alapján a nyilvános könyvtár alapkövetelményei többek között, hogy éves szakmai munkaterv alapján ellátja az 55. § (1) bekezdésben felsorolt alapeladatokat, tevékenységről éves szakmai beszámolót készít. A Törvény 65. § (2a) bekezdése alapján meghatározottak szerint a települési könyvtár az éves szakmai munkatervét és az éves szakmai beszámolóját – megőrzés és hozzáférhetővé tétel, valamint a könyvtári intézet részére történő digitális továbbítás céljából – a fenntartó általi elfogadást követően 15 napon belül megküldi a megyei hatókörű városi könyvtár részére.

Fentiek alapján Szikszai Zsuzsanna, a makói József Attila Városi Könyvtár és Múzeum intézményvezetője elkészítette a 2023. évi beszámolót és a 2024. évi munkatervet, amelyek az előterjesztés mellékletét képezik.

Tisztelt Képviselő-testület!

Fentiekre tekintettel a következő határozati javaslatokat terjesztem a Képviselő-testület elé:

1. sz. HATÁROZATI JAVASLAT

Makó Város Önkormányzat Képviselő-testülete a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL törvény 54. § (1) bekezdés h) pontja alapján a makói József Attila Városi Könyvtár és Múzeum 2023. évi tevékenységéről szóló beszámolóját megtárgyalta és azt elfogadja.

Erről értesítést kap:

- Makó város polgármestere
- Makó város jegyzője
- Makói Polgármesteri Hivatal Jegyzői Iroda Jogi Csoport
- Makói József Attila Városi Könyvtár és Múzeum (6900 Makó, Deák Ferenc u. 2.)
- Irattár

2. sz. HATÁROZATI JAVASLAT

Makó Város Önkormányzat Képviselő-testülete a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL törvény 65. § (2a) bekezdés alapján a makói József Attila Városi Könyvtár és Múzeum 2024. évi munkatervét megtárgyalta és azt elfogadja.

Erről értesítést kap:

- Makó város polgármestere
- Makó város jegyzője
- Makói Polgármesteri Hivatal Jegyzői Iroda Jogi Csoport
- Makói József Attila Városi Könyvtár és Múzeum (6900 Makó, Deák Ferenc u. 2.)
- Irrattár

Makó, 2024. szeptember 13.

Farkas Éva Erzsébet
polgármester

József Attila Városi Könyvtár

2023. évi beszámoló

Makó

Szikszai Zsuzsanna

2024. február 21.

6900 Makó, Deák Ferenc utca 2.

József Attila Városi Könyvtár

2023. évi beszámolója

1. RÖVID ÖSSZEFOGLALÓ

- a. A József Attila Városi Könyvtár és Múzeum új Makovecz Imre által tervezett épülete idén ünnepli az 5. születésnapját, május 14-én. A 2022-es év első két hónapjában zárt ajtók mögül voltunk kénytelenek működtetni szolgáltatásainkat az energiaválság miatt; a bevezetett intézkedések (Makó Város Önkormányzatának 183/2022. (IX. 28.) MÖKT határozata) következtében épületen kívüli kölcsönzést folytattunk.

Az intézményünk által szervezett rendezvények száma a fenti energiaválság miatt kialakult helyzet következtében (csökkentett nyitvatartás és dolgozói létszám) kevesebb volt az előző évhez képest (2022-ben 358 alkalom 8784 fővel) 2023-ban 221 rendezvény 6411 fő résztvevővel. 2023-ban a regisztrált olvasók száma 2099 fő volt, a kölcsönzések száma 20 230 db.

A nyitvatartási napok száma 2023-ban 286 nap volt (beleszámítva az épületen kívüli kölcsönzés időszakát, anélkül 243 nap). Itt szükséges megemlíteni, hogy 2023. július 1-jétől 2023. október 30-ig meghosszabbított nyári nyitvatartással, szombatonként 9-17 óráig álltunk olvasóink rendelkezésére.

- b. Összességében elmondható, hogy az év eleji energiaválság miatti kényszerhelyzet rendeződése után visszatért az élet a megszokott kerékvágásba.

2. STRATÉGIAI CÉLOK VÉGREHAJTÁSA

Stratégiai céljaink a következők; az olvasószám és kölcsönzés növelése, az olvasóinkkal való személyes kapcsolattartás folyamatos bővítése, a rendezvényeinken való egyre nagyobb részvétel, valamint a betérő turistáknak bemutatni könyvtárunk épületét.

Az állománygyarapítás során, legyen szó akár könyv-, akár folyóirat beszerzésről, rendeléskor kiemelt szerep jutott az olvasói igények figyelembe vételének. Ezzel igyekszünk a könyvtári látogatottsági és kölcsönzési mutatókat emelni.

A gyerekek és a fiatal korosztály megszólítása, intézményünkbe hívása a rendezvények, pedagógiai órák és a könyvajánlók által teljesült. Több civil szervezet, klub tartja nálunk – több közülük évekre visszamenően - különböző rendszerességgel foglalkozásait, ami a társadalmi szerepvállalás erősítését és a közösségteremtést szolgálja. A felnőtt korosztály számára szervezett rendezvényeink (kiállítások, előadások, konferenciák, koncertek, stb.) Makó lakosságának jelentős részét megmozgatják.

Makó város turisztikai céljaihoz illeszkedve könyvtárunkat, mint Makovecz Imre organikus építészetének reprezentatív munkáját, igyekszünk minden ide látogató turistának, érdeklődőnek további alapos információkkal kiegészítve (Makó város építészeti és kulturális értékeiről) be- és megmutatni. (A nyári meghosszabbított, 17 óráig tartó nyitvatartás is ezt a célt igyekszik szolgálni.) Elmondható, hogy évente több száz turista tekinti meg az épületet, vendégkönyvünk őrzi a bejegyzéseket.

3. SZERVEZET

2023. január 1-jén négy fő teljes munkaidős könyvtárosként dolgozó munkatárs és egy fő gazdasági munkatárs dolgozója volt intézményünknek mindösszesen.

2023. február 1-jétől egy fő részmunkaidős informatikus-rendszergazda munkatárs érkezett.

2023. április 1-től a felnőtt könyvtárba egy fő teljes munkaidős főiskolai végzettségű könyvtáros jött, aki október 1-jéig maradt intézményünkben.

2023. június 30-án szülési szabadságra ment egy fő könyvtáros, helyére egy fő könyvtárosként dolgozó munkatárs érkezett szeptember 1-jétől.

2023. december 31-én öt fő teljes munkaidős dolgozója volt az intézménynek (két fő könyvtáros, két fő könyvtárosként dolgozó pedagógus és egy fő gazdasági), valamint egy fő részmunkaidős informatikus, rendszergazda.

4. INFRASTRUKTÚRA

- a. 2023. folyamatosan lezajlottak a garanciális felülvizsgálatok az épületen. Az esetlegesen szükséges karbantartási munkálatok nem jártak a fizikai terek állapotának változtatásával.
- b. A tavalyi év során a rendelkezésünkre álló laptopok és asztali gépek állapotában változás nem állt be, az információ- és tartalomszolgáltatás, valamint dokumentum sokszorosítás

biztosítása érdekében gépparkunk folyamatos szervizelése, szükség esetén karbantartása megtörtént.

5. GYŰJTEMÉNYI INFORMÁCIÓK

- a. Az olvasók által 2023-ban is a leginkább kedvelt állományok, csakúgy mint eddig is a „Csak könnyedén!” (romantikus irodalom), a „Minden korban emberül” (történelmi regények, életrajzok) és az „Izgalmak útvesztője” (krimik). A beszerzett dokumentumok száma 1158 db (ebből ajándék 53 db, 112 db az érdekeltségnövelő támogatás terhére és 993 db fenntartói forrásból). Az új könyvek beszerzése egyrészt a helyi könyvesbolton keresztül történt 21%-os árengedménnyel folyamatos személyes kapcsolattartással és rugalmas kiszállítás mellett, másrészt a Könyvtárellátó Nonprofit Kft-től történt könyvrendelés.

Az intézményünk által megrendelt folyóiratok (76 db) és az NKA-tól érkező folyóiratok (58 db) száma összesítve 134 db volt a 2023-as év folyamán. A megrendelt folyóiratok a Könyvtárellátótól, a Magyar Posta terjesztésében és közvetlenül a kiadóktól érkeztek.

- b. A HunTéka integrált könyvtári rendszerben kerültek feldolgozásra az újonnan beszerzett dokumentumok, bibliográfiai adataik, példányonként egyedileg azonosítva. Minden egyes példány el van látva az ún. Cutter-számmal, esetleg szakjelzettel, JAK azonosítóval (ez az egyedi vonalkód biztosítja a példányonkénti azonosítást), intézményi bélyegző lenyomatokkal, RFID biztonsági csíkkal és gyűjtemény jelölő logóval. A gyermekkönyvtári állomány a felnőtt piros bélyegző lenyomattól eltérően zöld bélyegző lenyomatot kap és esetlegesen polcjelzetet. A gyermekkönyvtári állomány nem gyűjteményenként van szétválasztva, hanem korosztályonként más-más polcjelzettel látjuk el a köteteket.
- c. Állományvédelemre 203 e Ft lett elkülönítve 2023-ban, melyből kötészetre került helytörténeti szempontból jelentős megyei lap, szakfolyóirat, szépirodalmi és szakmai lap példányai. Ebből a keretösszegeből van módunk arra, hogy a megrongálódott, elhasználódott, sokak által keresett, és kevésbé pótolható köteteket kötészetben újrakötethessük. Tavaly ezeknek a köteteknek a száma 72 db volt.
- d. Állományvédelmi szempontból történő digitalizálásra nem került sor.

6. SZOLGÁLTATÁSOK (VÁLTOZÁSOK, TRENDEK)

- a. A nevelési-oktatási intézmények által megszeretett és mostanra igényelt meseszínházi, párnabáb és papírszínházi foglalkozások a Gyerekkönyvtárban, a klubfoglalkozások és kulturális rendezvények miatt nagy számban látogatták intézményünket mind a gyerekek, mind a felnőttek.
- b. A dokumentumkölcsonzés és a helybenhasználat voltak a leginkább kedvelt könyvtári szolgáltatásaink. 2023-ban érvényes regisztrációval rendelkező 2099 fő (ebből 629 fő 14 éven aluli) olvasóra 20230 kölcsönzés jutott (ebből 2893 db kölcsönzés 14 éven aluliak számára). A hosszabbítások száma összesen 5939 db volt (945 db hosszabbítás 14 aluliak számára). 1077 esetben történt előjegyzés kötetre (amennyiben ki van adva a kötet, előjegyzést teszünk rá) és 696 esetben félretétel (bent lévő kötetre telefonon, e-mailben vagy online katalóguson keresztül).
- c. A zárás alatti időszakban (2023. január és február) megszűnt a helybenhasználat lehetősége. Az online katalógust – a rendszer használatának ismertetése ellenére -, nem mindenki volt képes otthonról kezelni. Emiatt és a helybenhasználat megszűnése miatt, jelentősen visszaesett intézményünk forgalma a zárvatartás idején. (Ld. lenti diagram: „Kölcsönzések száma 2023. évben havi bontásban”).
- d. 2023-ban összesen 227 db felnőtt- és gyermekrendezvény került megrendezésre könyvtárunkban. Típusukat tekintve 43 db konferencia és workshop, 15 db kiállítás, 22 db vetélkedő és verseny, 147 db egyéb rendezvény (előadások, könyvbemutatók, író-olvasó találkozók, stb.).

Könyvtárunk rendszeresen helyet ad klubok, szakkörök összejöveteleinek; a *Makóiak József Attila Köre* 6 alkalommal, a *Könyvklub* 10 alkalommal, a *Müzli Klub* 14 alkalommal, a legkisebb gyerek korosztálynak szóló *Babusgató*, *Zenekuckó Nettivel*, *Kerekítő* és *Eszterlánc* foglalkozások pedig 37 alkalommal tartották nálunk összejöveteleiket.

Családok részére is készültünk kifejezetten családi rendezvényekkel, úgy, mint *Meseszínház családoknak*, *Bolyhos és Zselé családi nap*, *Őszi szüneti családi nap*.

Nyári táborunk, „Az üveghegyen túl ...” (egy hetes turnusban) sok gyereket vonzott intézményünkbe. A Gyermekkönyvtár évek óta szervezi neves gyermekkönyv szerzők munkáiból tematikus, mesehősök kalandjai köré a nyári táborait. Ezáltal igyekszünk a gyerekekből olvasót nevelni, felhívni a figyelmüket irodalmi értékekre, az olvasás örömére.

Célunk továbbá a gyermekkönyvtári kézműves foglalkozásokon keresztül a finom motorikus készség fejlesztése, a hasznos szabadidőtöltés igényének kialakítása, az érdekes és kreatív ötletek kivitelezése, újabb technikák, módszerek elsajátítása, kipróbálása, közösségformálás.

Könyvtári órák, papírszínházak, meseszínházak, párnabáb előadások (*A soknevű macska*, *A bátor kis papagáj*, *Hogyan lesz a könyvkupacból könyvtár?*, *Macskacicó*, *Huzatsárkány a várban*, *Király Kis Miklós*, *A császár új ruhája*, *Mire jó egy lyukas zacskó?*, *Róka és a gólya*, *Vízcepp karácsonya*, *A hóember orra*), gazdagítják a Gyermekkönyvtár rendezvénypalettáját.

A „Petőfi 200” emlékévkapcsán Petőfi Sándor, a forradalom költőjének egy-egy versével nevezhettek a makói, illetve a környékbéli általános, valamint középiskolák diákjai az intézményünk által szervezett szavalóversenyre. Közel kétszáz résztvevővel, hatalmas sikerrel zárult a rendezvény.

Felnőtt rendezvényeink sorából kiemelkednek a Kép-Más kiállítás, Tóth Péter Lóránt Petőfi estje, Dömötör Mihály fotókiállítása, Belényi-Rutai Katalin gyöngygallér kiállítása, Eperjessy Kálmán konferencia, a tavaszi Ünnepi Könyvhét rendezvénysorozata, „Ősforrás” nemezkiallítás, Hopka Károly festménykiállítása, Bozsogi Attila zenés estje, „Női portré” címmel makói művészek kiállítása, Országos Könyvtári Napok rendezvénysorozata, Vigh Sándor fotókiállítása, „Keresztfához megyek ...” könyvbemutató és a Magyar Művészeti Akadémia kihelyezett munkaértekezlete (bár nem nyilvános rendezvény volt, de büszkék vagyunk arra, hogy ránk esett a választásuk).

A digitális kompetenciák fejlesztése céljából két tanfolyamot szervezett intézményünk elsősorban nyugdíjas korosztály számára két turnusban. A tanfolyamon alapvető számítógépezési ismereteket, Google alkalmazásokat, Facebook és Messenger használatát, hasznos internetes oldalakat, e-ügyintézését sajátíthattak el a résztvevők.

- e. Honlapunk 2023-ban a megszokott felülettel várta olvasóinkat, aktuálisan megjelenítve a rendezvényeinket, felhívásainkat és a frissen feldolgozott új dokumentumokat az online katalógusban (katalóguskeresések száma 14 615 db volt).

Az eseményeket, a rendezvényekről készült fotókat, a könyvajánlókat a Facebook felületünkön jelentetjük meg. A programjainkról emellett közel 1200 fő számára küldünk rendszeresen hírlevelet e-mailben.

7. MINŐSÉGIRÁNYÍTÁS

Az energiaválság miatti kényszerbezárás következményeként a munkafolyamatok átalakítása, az épületen kívüli kölcsönzés kialakítása, az olvasókkal való személyes elbeszélgetésen, online kapcsolattartáson alapult, melyről elégedettségmérés az év folyamán nem történt. Fejlesztés, innovatív lépés a tárgyév folyamán nem történt.

8. TUDOMÁNYOS KUTATÁS ÉS KIADVÁNYOK

Intézményünk nem végez tudományos kutatást, dokumentumállománya vagy könyvtárközi kölcsönzés biztosításával teremt lehetőséget a kutatni vágyó érdeklődőknek a szükséges szakirodalom elérésére. A helyismereti forrásaink bővítése a Helyismereti gyűjtemény ismertségét is erősíti, mely kutatás céljából sokoldalúan felhasználható online tartalmak összeállítására is.

További lehetőség olvasóink számára szakirodalom elérésére az ARCANUM tudománytár, Magyarország legnagyobb digitális periodika adatbázisa. Intézményünk rendelkezik hozzáféréssel az ARCANUM-hoz, amit 2023-ban kb. 90 alkalommal vettek igénybe. A NAVA (Nemzeti Audiovizuális Archívum – TV-csatornák visszakereshető anyagait rögzíti és dolgozza fel 2006 óta) hozzáférésben szintén segítséget tudunk nyújtani.

9. PARTNERSÉGI EGYÜTTMŰKÖDÉSEK

Állandó partnereknek bizonyultak az önkéntes segítők (7 fő), akik délutánonként felváltva ellátják a termék felügyeletét, közvetítik a helyben használat során felmerült olvasói

kéréseket, folyóiratokat és könyveket rendeznek, a dokumentumok szerelését újítják meg a könyvtárosok irányítása alatt. Mindennapos munkájuk nagy segítséget jelent. Gyermekkönyvtárunk a nevelési-oktatási intézményekkel tart szoros kapcsolatot a foglalkozások szervezése kapcsán.

10. PR/MARKETING/KOMMUNIKÁCIÓ EREDMÉNYEI

A különböző médiacsatornán megjelenő híradások programokról, rendezvényekről szóltak, elsősorban a helyi online hírportálon, a helyi televízióban és a térségi rádióban.

A könyvtár honlapján plakát formában az aktuális rendezvényről, hírekről adunk információt. Megmaradt a felületen az eddigi látványos, az adatbázisba bekerült legújabb dokumentumok borítóképes megjelenítése is.

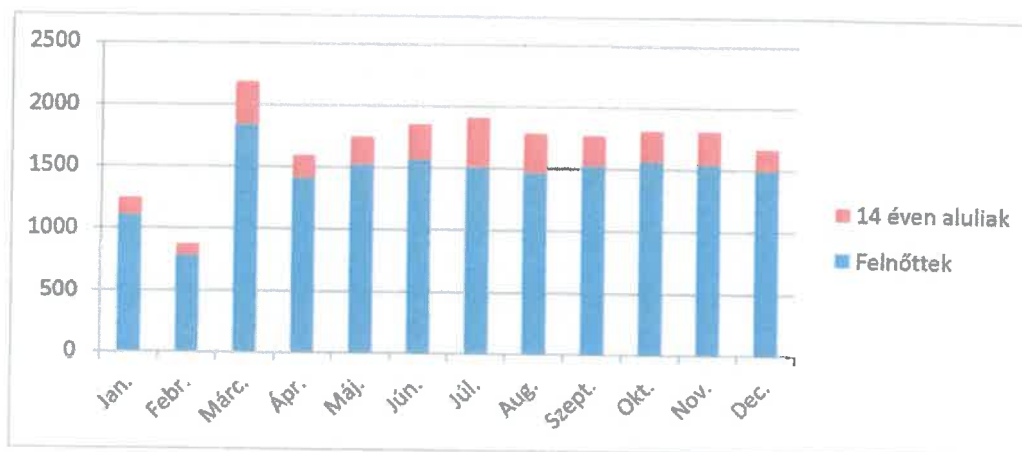
Facebook felületünk megtekintésével jutott el a legtöbb információ működésünkről és rendezvényeinkről olvasóinkhoz. Az egyidejűleg szöveges és képi információk elhelyezésére alkalmas felület a látványos megjelenésével folyamatosan sok olvasót megszólít. Minden megrendezésre kerülő eseményről (rendezvény, klubfoglalkozás) előzetesen plakátot töltünk fel vagy esemény formájában rögzítjük a felületen. Külön Facebook oldallal rendelkezik a felnőtt és a gyerekrészleg. A lezajlott rendezvényről később (vagy még akár a rendezvénnyel egy időben) fotókat töltünk fel. Az olvasóink többsége ezen a kommunikációs csatornán keresztül értesül leginkább az intézményünket érintő aktualításokról.

11. ENERGIÁVÁLSÁG

Az energiaválság következményeinek enyhítése érdekében sajnálatos módon többek között létszámcsökkentésre, nyitvatartásunk módosítására került sor. Mindez nem csak a megelőző 2022-es évre (november és december hónapok), hanem a 2023-as évre is kihatással volt.

A bevezetőben említésre került, hogy 2023. január és február hónapokban zárt ajtók mögül oldottuk meg a kölcsönzést. (A helybenhasználatot a helyzet természetesen teljesen lehetetlenné tette, kizárólag épületen kívüli kölcsönzést végeztünk.) Folyamatosan tájékoztatást adtunk a könyvtárhasználóknak a megváltozott körülményekről és a kölcsönzés lehetőségeiről.

Kölcsönzések száma 2023. évben havi bontásban

Az energiaválság miatt elrendelt épületen kívüli kölcsönzés egyértelműen negatív irányba befolyásolta az év első két hónapjában a kölcsönzést (ld. fenti diagram), az olvasók hiányolták a személyes kölcsönzést az épületen belül. A március havi kiugró számadat egyértelműen jelzi a nyitást.

Összegzésként elmondható, hogy intézményünk a megszokott könyvtári funkciókon túl, mint felnőtt- és gyerekkönyvtári kölcsönzés, helybenolvasás, gyerekkönyvtári foglalkozások, könyvbeszerzések olvasói igények folyamatos szem előtt tartásával, nagy számban kínált egyéb szolgáltatásokat is. A rendezvények szervezése – kiállítások, konferenciák, klubfoglalkozások, nyári tábor, pedagógiai órák megtartása, turisták számára vezetések, Olvasóink és Vendégeink legnagyobb meglepedésére történtek.

Célunk a jövőben is mindenekelőtt városi szinten a kulturális igények magas szintű kiszolgálása.

Dátum: 2023. február 27.

Dátum:

.....

aláírás

Fenntartó

József Attila Városi Könyvtár

2024. évi munkaterv

Makó

Szikszai Zsuzsanna
igazgató

2024. február 21.

6900 Makó, Deák Ferenc utca 2.

STRATÉGIAI CÉLOK, RÖVID ÁTTEKINTÉS

1. A József Attila Városi Könyvtár legfontosabb feladata 2024-ben is a rendszeres könyvtárhasználat növelése. A leginkább megcélzott korosztályok változatlanul a középkorosztály és a 14-18 éves korosztály. Az idősebb korosztály és a 14 éven aluliak látogatják legnagyobb arányban a könyvtárat. A könyvtárba „csábítás” eszköze a hagyományos olvasóorientált (olvasói kívánságlista, netes könyvajánló, legújabb feldolgozású kötetek kihelyezése külön polcra) könyvbeszerzésen túl a rendezvényeink kínálatának sokszínűsége.

Gyerekkönyvtárunk évről-évre megújuló tematikájú párnabáb- és papírszínház foglalkozásokat tart a legfiatalabb óvodás és az általános iskolai, alsó tagozatos korosztály számára. Az igény folyamatos a nevelési-oktatási intézmények részéről. A felső tagozatosok könyvtárhasználati órákon ismerkedhetnek meg intézményünkkel, könyvvállományunkkal, az ő érdeklődésükre számot tartó kiállításokat szervezünk. Azonban nem csak a csoportos, hanem az egyéni, családi könyvtárlátogatás is megfelelő keretet nyújthat a fenti célok elérésére, rendszeresen szervezünk családi napokat.

A fiatalabb felnőtt és középkorosztályról elmondható, hogy inkább a tanulmányaikhoz kötődő szakirodalmat keresik, amit igyekszünk akár könyvtárközi kölcsönzéssel beszerezni vagy leginkább szórakoztató irodalmat és folyóiratokat kölcsönöznek. Ez az a korosztály, ahol évről évre a legnagyobb feladat a rendszeres könyvtárhasználók számának növelése. Az idősebb korosztály körében csoportjaik meghívásával vagy az összejöveteleik helyszínén a szolgáltatásaink népszerűsítésével (pl. helybenhasználat, folyóirat kölcsönzés, segítségnyújtás elektronikus ügyintézéshez, stb.) támogatjuk meg a könyvtárhasználatot. Részükről egyébként határozott rendszerességet jelent a könyvtárlátogatás. Könyvtárba járásukat a számukra tervezett, a személyes találkozásoknak teret engedő rendezvények, klubösszejövetelek, számítógép használati képzések is motiválják. A fenti felnőtt könyvtári célkitűzések érdekében az olvasói igények maximális figyelembe vételével igyekszünk kialakítani a folyamatosan beszerzésre kerülő kötetek és folyóiratok körét.

Idén továbbra is kiemelt célunk ezeken túlmenően könyvtárunk közösségi funkcióinak erősítése, amit szinte megkövetel a Makovecz Imre és Gerencsér Judit által megálmodott csodálatos épület és a kifejezetten erre a célra tervezett belső tér. Kötelességünk lehetőséget teremteni egyéni és csoportos bemutatkozásoknak, értékteremtő kezdeményezéseknek, szabadidős és kulturális tevékenységeknek (pl. előadások, könyvbemutatók, kiállítások, zene és családi programok, kézműves foglalkozások).

Makó város turisztikai céljaihoz igazodva szakszerűen és alaposan bemutatjuk a hozzánk betérő turistáknak az épületet.

SZERVEZET

2. A teljes munkaidőre átszámítva, a könyvtári 5 fő, amiből jelenleg egy fő GYES-en van, (3 fő könyvtárosi, ebből egy fő részmunkaidős + 2 fő pedagógus) álláshelyet szükséges lenne minimum 8 főre bővíteni a lakosságszámot, az állományt és a feladatainkat figyelembe véve. További 1 fő gazdasági ügyintéző teljes, és további 1 fő rendszergazda részmunkaidőben (4 óra) dolgozik. Egyéb üzemeltetési és takarítói feladatokat ellátó közfoglalkoztatottak tervezett létszáma teljes munkaidőben 1 fő.

INFRASTRUKTÚRA

3. Pályázati forrásokat keresve az adatbázis szerver kapacitásának növelése, az irodai asztali gépek további cseréje a hatékonyabb munkavégzéshez indokolt lenne. Igény merült fel továbbá A3-as fénymásoló, nyomtató és szkennel beszerzésére. A rendezvények, elsősorban kiállítások színvonalas megtartásához az eddigi nehezen mozgatható, elöregedett paravánok cseréje szintén igényként fogalmazódott meg. Könyvtári eszközök, pl. tékák, könyvtámaszok, vágó- és spirálozógépek beszerzése is szükséges a könyvtári feladatok teljesebb ellátásához.

GYŰJTEMÉNYI INFORMÁCIÓK

4. Gyűjteményünk bővítése az állománygyarapítási szempontoknak megfelelően, főként az olvasói igényeket figyelembe véve (ún. „olvasói kívánságlistát” használunk, melyen folyamatosan rögzítjük a beérkező kéréseket és figyelembe vesszük a megrendelésnél) egyenletesen történik. A könyvbeszerzés nagyobb arányban a helyi könyvesbolttól kedvezményesen kerül megrendelésre, míg egy kisebb része a Könyvtárellátó Nonprofit Kft.-től érkezik felszerelve. Az év folyamán az ajándékba kapott (gyűjtőkörünknek megfelelő) vagy hagyatékból leválogatott könyvekkel is gyarapszik az állomány. 2024-ben is ezeket a jól bevált beszerzési forrásokat szándékozunk igénybe venni.

A folyóiratok rendelésekor szintén érvényesülnek az olvasói igények. A folyóiratok többségét a Könyvtárellátó Nonprofit Kft. és a Magyar Posta ZRt. szállítja. A napi és hetilapok a Mediaworks Hungary Zrt.-nél vannak előfizetve, kisebb hányaduk érkezik közvetlenül kiadótól. A Nemzeti Kulturális Alap folyóirat támogatási programjának köszönhetően további 58 folyóirattal gazdagodik a kínálat idén is. Az online folyóiratolvasó, a Laptapír szolgáltatását, mely lehetővé teszi, hogy egyidejűleg három felhasználó kb. 140 folyóirat, magazin közül választva lapozgasson, egy évre szóló előfizetéssel a Mediacity Kft. biztosítja, erre minden évben előfizetünk. A folyóirat rendelést a 2024-es évre vonatkozóan is úgy állítottuk össze, hogy a fent említett olvasói igényeket igénybe vettük, ezért a Praktika kreatív lap további verziói – Horgolás, Kötés, Varrás, Keresztszemes hímzés is berendelésre kerültek az önkormányzat által biztosított forrásnak köszönhetően. A tavalyi évben újdonságként megrendelt, főként a középkorosztály igényét kielégíteni igyekvő Forbes magazin, Elle Decoration, Autó-Motor, Burda Style Magazin, Képmás magazin jó választásnak bizonyult, keresik az olvasók.

A vásárolt, ajándékba kapott, hagyatékból vagy tiszteletpéldányként érkezett dokumentumok feldolgozásukat követően könyvészeti adataik alapján, tartalmilag osztályozással és tárgyszavakkal, egyedi példányazonosítójuk alapján a HunTéka könyvtári rendszer katalógusában válnak kereshetővé, kölcsönözhetővé. Új szokásként honosítottuk meg, hogy az ajándékba kapott, de a gyűjtőkörünkbe nem tartozó, vagy esetleg már meglévő köteteket felajánljuk olvasóinknak, ingyenesen elvihetik. (Természetesen az ajándékozóval egyeztetve előzetesen.) A „Könyvbörzét” szívesen böngészik át olvasóink és viszik haza a felajánlott köteteket.

Kötészet célra évente kb. 200 ezer forintot használhatunk fel. Bekötésre kerül, mint minden évben, a megyei lap, a térség kulturális folyóirata, irodalmi szép és szakfolyóirat egy-egy címe. Ezen felül azok az új kiadásban nem beszerezhető népszerű művek, helyismereti munkák lesznek újrakötve, melyek az olvasói ajándékokból nem pótolhatóak, cserélhetőek. A

megrongálódott, de gyakran kölcsönzött kötetek vagy sorozatok részeit képező könyvdokumentumok szintén kötészetre kerülnek.

SZOLGÁLTATÁSOK

5. A közvetlenül, helyben elérhető szolgáltatások, mint a folyóirat olvasás, helyben olvasás, internet használat, a Digitális Jólét Ponton elektronikus ügyintézés, nyomtatás és fénymásolás, segítségnyújtás 2024-ben továbbra is intézményünk szolgáltatásai maradnak. A személyes használat mellett, a HunTéka rendszer távolról elérhető online funkcióit (katalógus lekérdezés, hosszabbítás, félretétel, előjegyzés) népszerűsítjük (minden regisztrált olvasónk egyedi azonosítóval és jelszóval interneten keresztül képes elérni a katalógusunkat). A távhasználat helyet kaphat a kölcsönzések számának növelésében, újabb használói rétegeket (a számítógépet kezelni képes fiatalokat) szólíthat meg.
- Az olvasást, kultúrát népszerűsítő eseményeink sorában kiemelkedik 2024-ben a városi és járási szavalóverseny, az Ünnepi Könyvhét és az Országos Könyvtári Napok rendezvényei, a Makói Tehetségaranyak rendezvénysorozathoz kapcsolódóan a Hajnal Antal munkásságáról szóló előadás, a Kubinyi Anna textilművésznőről szóló megemlékezés, a Pulitzer József emlékkiállítás és sajtótörténeti kiállítás. Kiállításaink és közösségi rendezvényeink között számos fotó-, festmény- és szoborkiállításra kerül sor idén; tervezett kiállításaink Dömötör Mihály, Hadik Magda, Jámbor Rozália, Vén Emil munkásságából mutatnak be műveket a hozzánk betérő látogatóknak.
- A gyermekkönyvtárban az évek óta már bizonyított párnabábjátékokra és papírszínházi produkciókra épül a 2024-es könyvtárpedagógiai év; érzékenyítő, tehetséggondozó foglalkozások kerülnek megrendezésre, idén azonban új témákkal gazdagodik a tavaly megismert és megszeretett repertoár: *Csipkerózsika*, *Visszajött a répa*, *A tavaszi nyúl*, *A hétféjú tündér*, *Egy kis szörnyeteg naplója*, *Az aranyhalacska*. 2024-ben is lesz egyhetes nyári tábor, „*Az üveghegyen túl*” címmel. Kutyás családi programra kerül sor ismételten, ezúttal „*Zselé hozta. Barnabást!*” elnevezéssel kézműves foglalkozás formájában. Heti rendszerességgel babáknak és mamáknak a *Kerekítő* és az *Eszterlánc* összejövetelei adnak teret. Tervezett témanapjaink ebben az évben a *Beporzók napja*, a *Húsvétoló*, a könyvtár születésnapja (*Tavaszi újjászületésnap 5.*), a magyar népmese napja, OKN programjához kapcsolódó rendezvények, Márton-nap és Luca-nap.
- Az esélyegyenlőség jegyében a különböző hátrányos helyzetű csoportok, fogyatékkal élők klubjai, csoportjai igény esetén helyet kapnak foglalkozásaiknak, ill. kiállításokon továbbra is bemutatkozhatnak.
- Az idősebb korosztály részvételére számítva tartja összejöveteleit három, ill. két heti rendszerességgel a *Könyvklub* és a *Műzli klub*, már évek óta. Átalunk szervezett számítógépes tanfolyamokon mélyíthetik el az érdeklődők informatikai tudásukat, ismerkedhetnek meg az infokommunikációs technológiákkal és eszközökkel, bővíthetik tudásukat az online katalógushasználat terén. Mindig előzetes igényfelmérés után döntünk a konkrét tematikáról, idény nyáron tervezünk ismét indítani két kurzust.
- A *Makóiak József Attila Köre* az irodalom kedvelőit és a kreatív írás művelőit szólítja meg három heti rendszerességgel.
- Az online térben a szolgáltatásokat, az állományt és a könyvtárhasználatot népszerűsítő akciókra kerül sor.

PR/MARKETING/KOMMUNIKÁCIÓ

6. Törekszünk a médiumokkal való szoros, folyamatos együttműködésre, melynek célja épületünk, mint egyedi, különleges építészeti érték megismertetése, a könyvtárról alkotott kép formálása, ismertségének növelése a szolgáltatások népszerűsítésével, az újdonságok bemutatásával, rendszeres híradással a rendezvényekről, a könyvtárban folyó munkáról, a társadalmi elfogadottság érdekében új használókat megszólítva.

7. Az olvasókkal történő kommunikáció és PR nagyrészt hírlevelekkel történik, elsősorban a rendezvények meghívóinak és a működést érintő értesítések kiküldésével. A könyvtár eseményeibe a honlapról és a közösségi Facebook (külön felnőtt és gyerekkönyvtári oldal) oldalról is betekintést nyerhetnek a követők, számuk folyamatosan nő. A cél a jövőben is az, hogy az online tartalmak, vizuális információk változatlan színvonalon, beazonosítható, egységes arculattal jelenjenek meg a portál oldalon, Facebookon egyaránt.

KÖNYVTÁRHASZNÁLATI TENDENCIÁK

2024-ben is, ahogy eddig folyamatosan, cél tehát az egyéni és a csoportos könyvtárhasználat növelése. Az egyéni könyvtárhasználatot a felmerülő igények kielégítésével és a folyamatos szakmaisággal támogatjuk. A csoportos könyvtárhasználat növelése érdekében a nevelési-oktatási intézményekkel sikerült kialakítani egy olyan szoros partnerkapcsolatot, együttműködést, aminek köszönhetően a csoportok, osztályok mára rendszeresen látogatják intézményünket akár könyvtárpedagógiai óráról, akár rendezvényről legyen szó.

Fontossággal bír a távhasználat népszerűsítése is abban a tekintetben, hogy az elmúlt években több alkalommal volt kénytelen könyvtárunk eltekinteni a személyes kölcsönzéstől (Id. COVID-járvány, energiaválság), ezekben az esetekben csak épületen kívüli kölcsönzéssel működtünk; ilyen körülmények között a távhasználat ismerete nagyban megkönnyítette az olvasók számára a kölcsönzést.

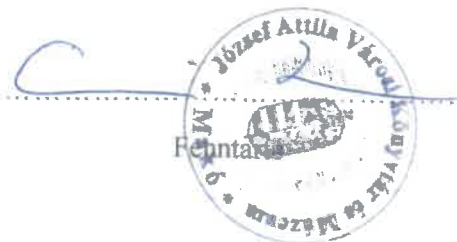
Kiemelt fontosságúnak tekintjük a kulturális igénykeltést az olvasók, a használók, a rendezvénylátogatók, és a lehetséges közönség mind szélesebb körében. Tesszük ezt a könyvtári, kulturális és turisztikai szolgáltatások megismertetésével, népszerűsítésével, ajánlásával, tesszük mindezt teljes elkötelezettséggel.

Dátum: 2024. február 21.

Szikszai Zsuzsanna sk.

Intézményvezető

Dátum:

RENDEZVÉNYTERV - 2024

Rendezvény neve	Helyszín	Alkalmak száma	Részvevők száma
KLUBOK ÖSSZEJÖVETELEI			
Makóiak József Artlla Köre	helytörténeti	9	72
Műzi Klub	szg. terem	18	380
Könyvklub	helytörténeti	9	135
Kerekítő	foglalkoztató	60	540
Maros-menti Könyvklub	földszinti olvasó	8	80
Eszterlánc	foglalkoztató	30	270
FELNÖTT RENDEZVÉNYEK			
Könyves-Koloncs József emléktábla koszorúzás	külső helyszín	1	20
„Hajnal Antal és a fiumei kikötő” címmel előadás	rendezvényterem	1	90
„Belső tükrő” – Grána István Pedro festménykiállítása	rendezvényterem	1	50
Kubinyi Anna Kossuth-díjas textilművésznő emlékére beszélgetés	rendezvényterem	1	20
Busójárás	múzeum udvara	1	200
Beporzók Napja	múzeum udvara	1	80
Makói Művésztelep festménykiállítása	rendezvényterem	1	120
Március 15-i kultúri emlékkiállítás	könyvtár épülete előtt	1	100
Hódmezővásárhelyi költők Makón - könyvbemutató	rendezvényterem	1	30
Pulitzer József emlékkiállítás és sajtótörténeti kiállítás	könyvtár földszint	1	60
Dömötör Mihály fotókiállítása	rendezvényterem	1	50
Könyvtár születésnap – 5.	épület előtti tér könyvtár épülete	1	150
Művészeti Általános Iskola kiállítása	rendezvényterem	1	60
Ünnepi könyvhét rendezvényei	könyvtár épülete	5	200
Dér István kiállítás	rendezvényterem	1	50
Hadik Magda kiállítás	rendezvényterem	1	120
Jámbor Rozália festmény kiállítása	rendezvényterem	1	80
Néprajzkutató Találkozója	rendezvényterem	1	40
Vén Emil festőművész kiállítása	rendezvényterem	1	40

RENDEZVÉNYTERV - 2024

OKN rendezvényei	könyvtár- épülete	5	200
Egyéb előadások, könyvbemutatók	rendezvényterem	4	120
GYEREKRENDEZVÉNYEK			
Párrababjátékok és papírszínházi előadások	gyerekkönyvtár	folymatos bejelentkezéssel	
Beporzók Napja	könyvtár épülete	1	100
Kutyatár családi napok – „Zselé hozta Barnabást!” érzékenyítő foglalkozások	könyvtár épülete	1	50
Húsvétoló	múzeum udvara	1	200
Városi és járási szavalóverseny	rendezvényterem	2	150
Városnap	gyerekkönyvtár		
„Az üveghegyen túl” 5 napos nyári tábor	épület előtti tér	1	100
Magyar népmese napja	gyerekkönyvtár	1	25
OKN rendezvényei	gyerekkönyvtár	5	200
Őszi szüneti családi nap	gyerekkönyvtár	2	40
Márcion-nap	gyerekkönyvtár	1	50
Luca-nap	épület előtti tér	1	100
	épület előtti tér	1	100
TURISZTIKAI CÉLÚ ESEMÉNYEK			
Könyvtárunk bemutatása turistáknak, turistacsoportoknak	könyvtár épülete		

**A makói József Attila Városi Könyvtár és Múzeum
2023. évi munkajelentése**

Készítette:
Szikszai Zsuzsanna- igazgató, néprajzkutató

Makó, 2024. március

1. Bevezető:

Hihetetlen év van mögöttünk, eddigi szakmai pályánk egyik legnagyobb, legszebb, legmegtisztelőbb kiállítását alkothattuk meg 2023-ban. József Attila makói éveiről, 44 év után újra fogalmazva, új köntösben! Köszönet a GÉNIUSZ PROGRAMNAK!

*„Emberek, magyarok,
íme a költő, aki indul
magasba és mélybe:
József Attila, szeressétek
és fogjátok pártját neki!”*

Így ajánlotta Juhász Gyula a 17 éves költő első, *Szépség koldusa* című első verses kötetét az olvasóknak – ebből, az előszóban szereplő ajánlásból kölcsönözte a kiállítás is a címét. A Szegeden élő Juhász Gyula ismerte fel ugyanis József Attila költői tehetségét és mellé állt. A 2023-as esztendőnk ez a kiállítás és ez az idézet jellemezi a legjobban. **Célunk:** Értéket teremteni nehéz időkben! Nagy kihívás volt, de azt gondolom minden akadályt legyőztünk, minden utunkba eső akadályt lebontottunk és a végén valódi **ÉRTÉKET TEREMTETTÜNK!**

Nem mindennapi évet tudhatunk magunk mögött, ismét. Energiaválság, háború, bezárás, online tárlatok stb. jellemzik az elmúlt évet. Intézményünk történetében sok nehéz évről számolnak be a rég múlt jelentései, de ekkora záratról, energiaválságról még egy sem tudósított. Sokat tanultunk, fejlődöttünk, rugalmasan alkalmazkodtunk a kialakult helyzethez. Az 2022-es esztendő a nehézségek ellenére eseményekben, támogatásokban, szakmai eredményekben bővelkedő év volt. Megnyertük támogatónknak az **NKA GÉNIUSZ PROGRAM**-ját, amely **20 000 000 ft** támogatást nyújtott az intézményünknek, hogy megújuljon 44 év után a József Attila kiállítás.

II. Emberek, íme a költő!”- József Attila makói évei című új időszak kiállítás

Makó Város Önkormányzatának fenntartásában működő József Attila Múzeum pályázatot nyújtott be, „Emberek, íme a költő!”- József Attila makói évei címmel, egy új időszak kiállítás megvalósítására, **A Nemzeti Kulturális Alap** Magyar Génius Program Ideiglenes Kollégiumához. A kollégium 20 000 000 Ft támogatásban részesítette az intézményünket.

Az előkészítő munkálatok már elindultak 2022 áprilisában. Sajnos az energiaválság miatt a kiállítási helyszínt módosítanunk kellett. (A fenntartó visszavonta az épületfelújítására a támogatást, és nem szerettük volna egy lepusztult épületben felépíteni az új kiállítást.) Az eredetileg az Espersit-házba tervezett tárlatot, át kellett hozzuk a múzeum főépületének időszakai kiállító termébe. Az előkészületi, tervezői munkák, koncepció finomításai 2022. december végéig tartottak. Majd az újévben a forgatókönyv véglegesítése, és az időszakai terem alkalmassá tétele zajlott. (kartonfalak felállítása, festés, dobogók elhelyezése.) Majd a nyomdai, tartalomfejlesztési munkálatok folytak. 2023. március 31-én nyitottuk meg az új kiállításunkat.

A kiállítás rövid ismertetője:

József Attila, 1920 október elsején érkezett Makóra. Tanulmányait a gimnázium V. osztályával folytatta, ehhez különbözeti vizsgát kellett tennie. Előkészítő tanárával, Galamb Ödönnel, aki kollégiumi nevelője is volt, közelebbi, atyai baráti kapcsolatba került. A versek írása 1921-től válik folyamatossá. Az 1921-1922-es, VI. gimnáziumi tanévben már az osztályelsőségért versengett, s az önképzőkörben is sikeresen tevékenykedett. A tanév második felében iskolai lapot akart alapítani, de nem kapott rá engedélyt. Ekkor a helyi újságoknál próbálkozott versei megjelentetésével - egyelőre sikertelenül. 1922 tavaszán figyelt föl a tehetséges diákra a makói értelmiségi elit: egy radikális-közértársasági beállítottságú baráti kör. Legközelebb Espersit Jánoshoz került, a baloldali, művészet- és irodalombarát, mecénáskodó ügyvédhez, akinek lakása egyik központja volt a makói, szegedi íróknak, művészeknek. Itt mutatták be József Attilát Juhász Gyulának, egyik makói látogatása során. Az 1922-es év más szempontból is fontos József Attila életében, megjelenik első verses kötete a Szépség koldusa című, melynek előszavát, Juhász Gyula írja. Makói évei 1923-ban véget érnek, az érettségi vizsgáját már Budapesten teszi le. De a barátságok nem szakadnak meg, József Attila még több alkalommal visszatér a Maros-menti Konstantinápolyba, ahogy egyik levelében nevezte városunkat.

A kiállítás a következő tartalmi elemekből áll:

A több tematikus részből álló tárlat minden egyes eleme egy József Attila által írt versrészletből vagy a levelezésből kiemelt egy-egy mondattal kezdődik. A kronológiát, az időrendet egy idősík segítségével jelezzük, amely mindig a kiállítás tetején lesz látható. Ezekon megjelennek országunk és városunk fontosabb eseményei, személyiségei.

Egy magyar kisváros európai rangú látványossága

E sorban Bálint Sándor, a „legszőgedibb szögedi” néprajztudós vetette papírra József Attiláról alkotott gondolatait és valóban: a József Attila Városi Könyvtár és Múzeumban megnyílt „*Emberek, magyarok, íme a költő...*” című időszaki, irodalomtörténeti tárlat nem csak a 21. század embere elvárásainak felel meg, de jelentősége is európai szintű.

József Attila, 1920. október elsején érkezett Makóra. Tanulmányait a gimnázium V. osztályával folytatta, ehhez különbözeti vizsgát kellett tennie. Előkészítő tanárával, Galamb Ödönnel, aki kollégiumi nevelője is volt, közelebbi, atyai baráti kapcsolatba került. Az 1921-1922-es, VI. gimnáziumi tanévben már az osztályelsőségért versengett, s az önképzőkörben is sikeresen tevékenykedett. Ekkor a helyi újságoknál próbálkozott versei megjelentetésével - egyelőre sikertelenül. 1922 tavaszán figyelt föl a tehetséges diákra a makói értelmiségi elit: egy radikális-köztársasági beállítottságú baráti kör. Legközelebb Espersit Jánoshoz került, a baloldali, művészet- és irodalombarát, mecénáskodó ügyvédhez, akinek lakása egyik központja volt a makói, szegedi írók, művészek összejöveleinek. Itt mutatták be József Attilát Juhász Gyulának, egyik makói látogatása során. Az 1922-es év más szempontból is fontos József Attila életében, megjelenik első verses kötete a *Szépség koldusa* című, melynek előszavát, Juhász Gyula írja. József Attila makói évei 1923-ban végezték, az érettségi vizsgáját már Budapesten teszi le. De a barátságok nem szakadnak meg, József Attila még több alkalommal visszatér a Maros-menti Konstantinápolyba, ahogy egyik levelében nevezte városunkat.

A tárlat József Attila életének meghatározó, Makón töltött három éve történéseit és a költővé válás útját mutatja be. Végig járva a kiállítást olyan kérdésekre kaphatunk választ: Milyen volt a 20. század elején egy serdülő élete? Milyen problémákkal küzdött az árva fiatal gyermek? Milyen hasonlóságokat tudnak találni a mai diákok, fiatalok József Attila diákéletével? Nagy hangsúllyal jelennek meg azok a makói értelmiségi férfiak (Espersit János, Kesztnér Zoltán, Könyves-Kolonics János), a nagyszerű pedagógusok (Epejessy Kálmán, Gebe Mihály, Tettamanti Béla) és az ide érkező irodalmárok (Juhász Gyula, Móra Ferenc), képzőművészek (Réti Ödön), a makói újságírók (Saitos Gyula, Bálint Nagy István, Mohos Ágoston, Kemény Sándor) alakjai is, akik támogatták és segítették pályakezdését.

A kiállításban szerepet kap a *Szépség koldusa* kötet keletkezési körülményének története, a fiatal diák Juhász Gyulához kötődő barátsága, és a kötetben szereplő versek. A forgatókönyvből nem hiányozhattak József Attila makói szerelmei, Espersit Caca, Sajtos Valéria, Kató, Gebe Márta, és a hozzájuk írt strófák. A kiállítást a „Legyél Te is József Attila!” feladat zárja: a látogatónak a költő verseiben található szavakból - akár egy puzzle kirakása során - kell verset alkotnia.

A több tematikus részből álló tárlat minden egyes eleme egy József Attila által írt versrészletből vagy a levelezésből kiemelt egy-egy mondattal kezdődik.

TEMATIKUS EGYSÉGEK:

1. Makóra érkezés

József Attila 14 éves volt, amikor árván, lázasan, egy bőrendő helyettesítő vesszőkosárral a településre érkezett. A család úgy döntött, hogy a jó hírű makói gimnáziumban kellene folytatnia tanulmányait, s azért ebben a városban, mert a Szegedi utcában távoli rokonok éltek, akiknek a segítségére számítottak. A gimnáziumban a tanárai hamar felfigyelnek a jó és éles eszű, szorgalmas, tehetséges fiúra. Eperjesi Kálmán volt az osztályfőnöke. Hogy milyen pedagógus volt, az az Attiláról írt jellemzésből (akkor kötelező volt) is látszik: „Tehetséges, kötelességtudó, bátor fellépésű, a versíráshoz nagy hajlama van.” Másik két tanárával, Tettamanti Bélával és Galamb Ödönnel is szoros kapcsolatba került, ez utóbbi könyvet is írt az egykori tanítványról.

2. Internátusi élete:

„Az internátusban sem fűtenek. Olyan hideg van, hogy a két dézsába, ami a folyosókon van és a reggeli mosdáshoz szükséges vizet tartalmazza: befagyott a víz” – így ír a költő az internátusról, ahol az életet nagyon szigorú házirend szabályozta, az ott élő diákok minden percét felügyelték. Gebe Mihály, az internátus akkori igazgatója, a jóságos, humanista gondolkodású pedagógus volt. Kivételes figyelemmel törődött József Attilával. Emberi és atyai szót először tőle kapott Makón. 1922 tavaszán szeretett bele a DEMKE internátus igazgatója, két lánya közül Mártába, és magányosan, szomorúan, esengve, versekkel udvarolt neki. Mint minden makói szerelme, ez is viszonzatlan maradt.

3. Gimnáziumi élet...

„Az osztályunkban most én vagyok a legjobb diák, az első eminens, lévén tiszta egyes kalkulusom. Még tornából is jelesem van, életemben először.” A gimnáziumban a tanárai hamar felfigyelnek a jó és éles eszű, szorgalmas, tehetséges fiúra. Többen védő szárnyai alá veszik, az árva fiút az iskolai szünetekben is támogatják.

4. „Ölelő csöndje néhány öreg háznak...”

Az öreg barátok közül is elsősorban Espersit János, akinél majd félévig lakott. Úgy került hozzá, hogy öngyilkossági kísérlet miatt (60 aszpirint vett be) Attilának el kellett hagynia az internátust. János bácsi megkérdezte tőle, hová szándékozik költözni, mire a fiatalember gondolkodás nélkül rávágta:

„Ide, János bácsihoz, megleszek az alsó épületben.” Így is történt, Attila napközben az Espersit-ház dolgozószobájában olvasott, verseket skandált, sokszor éjfélig, hajnalig, majd levonult a vendégszobába. A másik nagy pártfogó, Kesztnér Zoltánt, a villanytelep igazgatóját, aki szellemes, okos, rendkívül olvasott, bohém ember volt, az utcán is könyvet olvasva közlekedett. Attilának nagyon tetszett ez az életstílus, és sok időt töltött Kesztnéréknél. Attila rengeteget tanult a nagy öregektől.

5. Leányszépség dicsérete – makói szerelmei, csalódásai

A már említett Gebe Márta volt az első, akinek rendszeresen küldte hozzá intézett verseit, amelyeket vagy az ajtó alatt csúsztatott be, vagy a Gebe fiúk által juttatott el kiválasztottjának. Espersit János lánya, Caca volt a második. Őt János bácsi így mutatta be Attilának: „Bemutatom a kislányom. Neked pedig a jövődő Petőfi Sándorát.” A Síp utcában a nagyszüleinél lakó csinos Erdei Kató sem hagyta közömbösen a lánglelkű ifjút. Neki a kerítésen át dobálta a papírgalacsinokra írt verseket. Kató néni később elmesélte, hogy egy kalapra való vers gyűlt így össze, de aztán egy komoly udvarló jelentkezett, akinek az volt a kívánsága: égesse el a költeményeket. Attilának volt még egy szerelme, barátjának, Saitos Gyula újságírónak az élettársa, Valéria. A Ria-versek árulkodnak az asszony iránti vonzalmáról. A múzsák közül talán Ria viszonzta legjobban a költő közeledését, bár tudjuk azt is, hogy élettársként jóval kevesebbet engedhetett meg magának, mint egy feleség.

6. „A Parnassusra is elindultam(!)”

József Attila 1920-ban írja nővérének, Jolánnak, hogy karácsonyra csakis Ady-verseket küldjön. Számára Juhász Gyula és Ady jelentette a magyar költészet csúcsát. 1922 novemberében ezt írja gyámjának, Makai Ödönnek: „A Parnassusra is elindultam.” Ekkor már szegedi és makói lapok is közlik verseit, kritikáit. A fogadtatás kiváló. A nagy költői indulás 1922 karácsonyán történt. Szegeden megjelent első verseskötete, a Szépség koldusa. Espersiték előfizetési íveket nyomtattak, és előjegyzésben elfogyott a kötet. Azt is tudjuk, hogy ez a könyv nagyobb példányszámban jelent meg, mint a későbbi József Attila-kötetek. Az előszót a mester, Juhász Gyula írta: „Emberek, magyarok, íme a költő, aki elindult magasságba és mélybe, József Attila, szeressétek és fogjátok pártját neki.”

7. „Már, elhagyom e kis vidéki várost...”

A makói időszakban két klasszikus értékű vers keletkezett. Ezek a város irodalomtörténetének legmaradandóbb emlékei. Az egyik a *Megfáradt ember* című. A költeményről Stoll Béla kritikus és filológus megállapította, hogy a legtöbbször jelent meg a költő életében, és Attila későbbi köteteibe

is felvette. Szabolcsi Miklós szerint is ez a vers egy korszakot zár és egy újat nyit. Attila befejezi tanulmányait és elhatározza, Szegeden folytatja az iskolát. El kell hagynia Makót, s ekkor írja az *Elköszönő szelíd szavak* című költeményét, amelyben búcsút vesz öreg barátaitól, szerelmeitől, iskolájától, mindattól, ami a városhoz kötötte.

Ide kellene még néhány információ a tárlat megoldásairól, interaktív eszközök, néhány kiemelt, figyelemfelkeltő tárgy megnevezése!

A tárlatot megalkotók fontos küldetésüknek tartották, hogy az minden korosztályt meg tudjon szólítani, ennek érdekében új tematikákat kínáljon, kiemelt figyelemmel az óvodások, általános iskolások és a középiskolások életkori és ismeretszerzési sajátosságaira. Emellett ügyeltek arra is, hogy a tárlat a különféle fogyatékkal élő társadalmi csoportok, jelen esetben enyhén értelmi fogyatékos és vak gyermekek és fiatalok számára is hozzáférhetővé váljon.

INTERAKTÍV ELEMEEK A KIÁLLÍTÁSBAN:

VR- szemüveg a látogatóknak.

Kedves Látogató!

Kedves Gyerekek!

Egy virtuális sétára invitáljuk Önöket, Titeket!

Egy századot röptünk vissza az időben, az Espersit-ház egykori lakói, vendégeiről mesélünk ezzel a különös utazással. 360 fokos kamerával készítettünk gömbpanoráma fényképeket, amelyekből virtuális túrát illesztünk össze, melyen az 1979-ben megnyitott egykori József Attila makói éveit nézheti meg a látogató.

Az Espersit-ház a makói József Attila Múzeum irodalmi kiállítóhelye, amely 1979. január 19-én nyitotta meg kapuit a látogatók előtt. Nevét Espersit János ügyvédről, politikusról, az irodalmi élet mecénásáról kapta, aki ezt a házat bérelte 17 éven át 1912-1929 között. Az épületben működő kiállítóterem korabeli kéziratokkal, könyvekkel, fényképekkel, festményekkel és berendezési tárgyakkal fogadja a látogatókat. Bemutatja Espersit János baráti körét, Juhász Gyula és Móra Ferenc makói kötődését. A múzeumban megismerhető József Attila költői pályájának kezdete is. Az Espersit-ház udvarán áll Varga Imre alkotása, a kalapos József Attila-szobor. A nagykapu melletti falon helyezték el Lapis András *Dunánál* című domborművet.

A **makói Espersit-ház** a huszadik század első harmadának irodalomtörténetét, makói szellemi életét eleveníti fel.

Induljon a kaland!!

A játék elején ez a szöveg jelenjen meg:

LEGYÉL TE IS MECÉNÁS! - társasjáték

Ez a társasjáték a Makóra érkező fiatal József Attiláról szól, aki verseket fabrikál, és szeretné, hogy ezek a költemények nyomtatásban megjelenjenek. Ehhez segítségre van szüksége. Gimnáziumi tanárai közreműködésével megismerkedik több helyi ügyvéddel, orvossal, költővel, akik szárnyaik alá veszik az árva fiút, támogatják, azaz mecénásai lesznek.

Ezt a játékot Neked ajánljuk, ha szereted a költészetet, a képregény műfaját, a kvízeket, és élvezed a játékos kihívásokat.

A játék menete:

1. Nyomd meg a térképen az **START** feliratot! Ezzel indul a játék.
2. A képernyőn a soron következő tenyér megérintésekor előtűnik egy-egy rajz, hozzá néhány mondatos leírás és egy kérdés. Ha a feltett kérdésre helyes választ adsz, akkor tovább léphetsz a következő állomásra. Ha nem jó választ adtál, akkor addig próbálkozhatasz a helyes válasz keresésével, amíg egy csengőszót nem hallasz! A csengő hangja után tovább léphetsz a következő helyszínre.
3. Ha ügyes vagy és eljutsz a **CÉLIG**, segíthetsz Attilának hazahozni a Szépség koldusa című verseskötetét a szegedi nyomdából.

Játsz velünk!

Induljunk együtt Attilával!

A játék végén a következő szöveg jelenik meg:

GARTULÁLUNK, MÁTÓL TE IS MECÉNÁS VAGY!

Taps - hangeffektus!

Szépség koldusa térkép 11 állomásához szöveges anyag:

- I. 1920. október 1-én, betegen Makóra érkezik az internátusba.

Milyen betegség gyötörte a fiatal fiút?

- a. gyomorrontás
- b. tüdőcsúcshurut
- c. kanyaró

II. Megkezdte tanulmányait a Magyar Királyi Állami Főgimnáziumban, és sikeres különbözeti vizsgát tesz.

Milyen tantárgyakból kellett különbözeti vizsgát tennie?

- a. latin
- b. történelem

III. algebra1921.

Ősszel ismerkedik meg a fiatal költő Espersit Jánossal és baráti társaságával: Kesztnér Zoltánnal, Dr. Könyves-Kolonics Józseffel, Dr. Diósszilágyi Sámuellel, Dr. Freid Árminnal.

Atyai jóbarátokra lel a makói férfiakban.

Mi volt a foglalkozása Espersit Jánosnak?

- a. mérnök
- b. orvos
- c. ügyvéd

IV. 1922.

Húsvétkor a Mester, Juhász Gyula és a Tanítvány, Attila megismerkednek. Mire a nyár eljött, már levelezésben álltak egymással.

Kinek a lakásán találkoznak?

- a. Kesztnér Zoltán
- b. dr.Könyves-Kolonics József
- c. Epersit János

V. Bekapcsolódik a gimnázium önképzőkörébe. Verseket ír és szaval.

Év végén kitűnő eredménnyel végez.

Kiről volt elnevezve az önképzőkör?

- a. Kossuth Lajosról
- b. Eötvös Józsefről
- c. Ady Endréről

- VI.** VI. osztály elvégzése után otthagyta a gimnáziumot meg az internátust, egy öngyilkossági próbálkozása miatt kicsapják az internátusból.

Mi miatt akart véget vetni az életének Attila?

- a. Minden tantárgyból megbukott.
- b. Szerelmi bánat miatt.
- c. Kicsúfolták a társai.

- VII.** Kiszomboron tölti a nyarat, házi tanítóskodik és kukoricacsósz Kiss Andráséknál, a Zöldfa utcába.

Mi a dolga egy kukoricacsósznek?

- a. A kukoricaföldön kapálnia kellett.
- b. A madarakat kellett elijeszteni a kukoricaföld közeléből.
- c. Kukoricát kellett morzsolnia.

- VIII.** Ezen a nyáron többször begyalogol Szegedre Juhász Gyulához, hogy a Szépség koldusa kötetéről egyeztessenek. Ezen a nyáron egy teljes füzetet ír tele versekkel.

Melyik vers nem szerepelt a Kiszombori füzetben?

- a. Csend
- b. Kukoricaföldön
- c. Elköszönő szelíd szavak

- IX.** Koroknay – nyomdáját megnyerik a kötet kinyomtatására.

Milyen szegedi épület helyén állt az egykori Koroknay-nyomda?

- a. Móra Ferenc Múzeum
- b. Somogyi Könyvtár
- c. Szegedi Dóm
- d.

- X.** Juhász Gyula elvállalja és megírja a kötet előszavát. „Emberek, magyarok, íme a költő...!”

Mit jelent az előszó?

- a. A mű végén egy összefoglaló szöveg.
- b. A mű elején egy bevezető szöveg.
- c. Részletes elemzése a kötetnek.

XI. December 17-én készül a *Szépség koldusa* című kötetet, melyet vonattal hoz haza Makóra. Támogatóinak és barátainak dedikálva átad.

Hány verset tartalmaz a *Szépség koldusa*?

- a. 45
- b. 35
- c. 55

A gimnáziumi részben egy hangharangot függesztettünk fel, amelyet egy kis szerkezeten lévő gombok segítségével lehet bekapcsolni, és az alábbi négy szituációt hallgathatják meg a látogatók.

Szituációk

1 A Távolszó mellett...

Narrátor:

Hamar elterjedt a hír a gimnáziumban is, hogy József Attila verseket ír. Petrásovits azonnal a katedrán termett.

Petrásovits: Az osztálynak költője van! A költő pedig nem más, mit József Attila!!

az osztályból többen: - álljon elő a költő! Halljuk, halljuk! Most azonnal!

Petrásovits: Nemzetünk nagy fia, a koszorús költő mutassa be versét!

osztály: De mi is a vers?

Petrásovits: Távolszó a zongora mellett!

Narrátor: Attilát küldöttség vezette a katedrához. Attila kihúzta magát, és önként ment, és a pulpitusra felállva elszavalta a versét:

J.A. Távolszó zongora mellett...

osztály: taps!

2. szituáció

Stérber

osztálytárs: - Te, Attila, ne csináld ezeket a jelentkezéseket, mert ez nálunk nem szokás. Látod, kiváltod ezzel az osztálytrársak ellenszenvét.

J.A.: - Meg kell értenetek, hogy nekem minden eszközt meg kell ragadnia jeles bizonyítvány megszerzéséhez. Gyámom csak úgy áll anyagilag mögöttem.

Narrátor: A stréberség, az egyéni előmenetel érdekében a társak rovására mutatott igyekezet mindenesetre ráégett a fiatal fiúra.

József Attila: Strébernek neveznek! Most előáll az a helyzet, hogy nemcsak hogy nem kedvel minden társamoz osztályban, hanem sok egyenesen gyűlöl, illetőleg irigyel... És most? Stréber vagyok, mindenki annak hív!

3. szituáció:

Narrátor:

A hetedik osztályban a magyart és a németet Tettamanti Béla vette át. Tanítványa, H. Kovács Mihály szerint: „nagy átadó erő lobogott benne”, „szellemes, újszerű volt a módszere.” Ilyeneket mondott:

Tettamanti: - „Nahát, hogy ilyen nyavalyás legyen valaki! Ezt se figyeltétek meg?! Kelet: Osten, mert ott osztja a nap a sugarait; Westen: nyugat, mert ott veszti. Hogy ezt nem lehet megjegyezni?! Te, nyavalyás! Süden: dél, mert ott szinte züllik az ember a nagy melegtől; az észak: Norden, már a név is olyan mogorva! – Ejnye, de nyavalyások vagytok! Hát, hogy nem lehet azt megjegyezni: a német ember maga előtt tolja a birtokát, a magyar húzza! Hát ilyen a magyar arra se ügyel, amiye van!

4. szituáció:

Kási Jenő a fizikát tanította, így emlékezik rá egyik tanítványa:

-„Katonaviselt ember volt, úgy tudtuk, tüzérfőhadnagyságig vitte fel a világháború idején. Tagadhatatlanul kemény legény volt, inkább alacsony termetű, mokány, kis fürge, gyorsmozgású /.../ Mindig elegáns volt és friss, még akkor is, ha kicsit spiccesen állított be az órára /.../ Modora megnyerte tetszésünket, még az elégtelenek dacára is. Katonaélete, a négy világháborús év nem múlt el nyomtalanul nála; olykor kiszaladt száján egy-egy zaftosabb mondás.”

Nóta is kerekedett róla:

/ A makói gimnázium tetejébe / Kási Jenő ült fel feketébe / Látod, babám, sej-haj, az is engem gyászol,
/ El akar az vágatni a fizikából. /

A forgatókönyvet írta és a kiállítást rendezte:

Szikszai Zsuzsanna néprajzkutató, igazgató

Szakmai lektor: prof. dr.Tverdota György- irodalomtörténész

Bogoly József Ágoston – irodalomtörténész

A szakmai tartalomban közreműködtek:

Börcsök Attila, Csányi Tibor, Csengeriné Szabó Éva, Forgó Géza, Gilinger Katalin, Gyórfi József, Joó Zoltánné, Kovács Zoltán, Barna Ibolya, Marosvári Krisztina,

Látványterv:

B. Szűcs Mária,

Makói Mozaik

Grafika: Köles László

Fotók:

Halász Tamás- Makó

József Attila Múzeum – Makó,

Kesztner Zoltán fotógyűjteménye- Budapest

Móra Ferenc Múzeum Szeged,

PIM - Budapest

Tornyai János Múzeum

Informatikai munkálatok: Inno Teq Kft.- Pécs

Rajzok: Lakatos István- képregényíró- Kiskunhalas

Kivitelezők: Amandius Kf.-Makó

B. Szűcs Antal és Juhászné B.Szűcs Mária

Kis András e.v.

József Attila Múzeum munkatársai

A kiállítás létrejöttét támogatta:

Magyar Génius Program- NKA,

Makó Város Önkormányzata,

Együttműködő partnereink:

Makó Város József Attila Gimnázium- Makó

Makói Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola- Makó

Közreműködtek:

Török Maja Tifani 6.o

Varga Amanda 7.z.

Galgóczi Erik László 8.b.

Pintér László 9.c.

Hadár Viktória Rebeka 8.z.

Badó András

Waszlavszki Gyöngyi

Ferencz László

Pallagi Beáta

Kiss Józsefné

A kiállítást 2023. március 31-én nyitottuk meg ünnepélyes keretek között. A megnyitó ünnepségen a következők mondtak köszöntőt: **Dr. Szende László**, a Kulturális és Innovációs Minisztérium Kultúráért Felelős Államtitkárság Múzeumi Főosztályának vezetője, **Demeter Szilárd** a Petőfi Irodalmi Múzeum főigazgatója, a Géniusz program életre hívója, **Dr. Horváth László**, a Szolnoki Damjanich János Múzeum igazgatója, történészt, a Magyar Vidéki Múzeumok Szövetségének elnökségi tagja, Professzor **Dr. Tverdota György** irodalomtörténészt, egyetemi tanár, a József Attila Irodalmi Társaság elnöke.

Az új kiállítás hatásai:

Célunk az volt, hogy ne legyen olyan makói fiatal, aki nem találkozik a József Attila fiatalkori makói éveinek történéseivel, tudják és legyenek büszkéek, hogy városunkban vált költővé József Attila. Második célja volt, hogy a növekvő nevelési-oktatási igényeket kielégítve minden korosztályt megszólítson, ennek érdekében új tematikákat kínáljon, kiemelt figyelemmel az általános- és középiskolások életkori és ismeretszerzési sajátosságaira annak érdekében, hogy az összes korosztály

a jelenleginél nagyobb mértékben ismerje meg nemzetünk egyik legnagyobb költőjének városunkhoz kötődő életeseményeit, korai költészetét.

A kiállítás eredményei közé tartozik az is, hogy erősödött a fiatalok körében a művészetek, az irodalom a képzőművészet, a helytörténet iránti érdeklődés és tárgyi tudás, ezzel igyekeztünk elősegíteni a helyi és a nemzeti értékek megbecsülését, fejleszti az egymás iránti tolerancia kialakításának, a párbeszédnek, a másság elfogadásának képességét. A programokon való részvétellel a gyerekek nemcsak új ismeretekkel gazdagodhattak, hanem a múzeum és könyvtár inspiráló közegében mozogva közelebb kerülhettek a közgyűjtemények világához. Ennek hosszú távú eredményeképpen a különböző korosztályokból múzeumbarátokká válnak.

III. Gyűjteményezési és állományvédelmi munkálatok:

Gyűjtemény gyarapodása

Az 1950-ben alapított intézményünk gyűjteményei közül a néprajzi, a történeti és a képzőművészeti élő (gyarapítható), az irodalomtörténetet – megfelelő végzettségű szakmuzeológus hiányában – a fenntartó önkormányzat 2013-ban lezáratta. 2015-ben a képzőművészeti gyűjtemény megnyitását kezdeményeztük az EMMI-nél. Az engedélyt 2015. december 23-án kaptuk kézhez, így több mint száz alkotást már beletárolhattunk, amelyek Makó Város Önkormányzatától kerültek át a múzeumba. 2016 augusztusában Makó Város Képviselőtestülete úgy döntött, hogy a makói születésű Szekeres István grafikusművész életművét, még az alkotó életében megvásárolja és azt a József Attila Múzeumban helyezi el. Így a képzőművészeti gyűjteményünk majd 500 képzőművészeti alkotással gyarapodott. Makó Város Önkormányzata 2017-ben az addig városi kezelésben lévő művésztelepi gyűjteményt átadta az intézményünknek feldolgozásra és gondozásra. Így tetemesen nőtt ismét a képzőművészeti gyűjteményünk.

A néprajzi gyűjteményünket folyamatos növekedés jellemzi, ismét felfedezték városunk lakosai, hogy a hagyatékából, örökségből náluk lévő „régiségek” értékek, és azok a legjobb helyen egy közgyűjteményben vannak. Megnőtt az ajándékozási kedve a makói lakosoknak.

Gyűjtemény	2019	2020	2021	2022	2023
Néprajz	17714	17892	17934	18036	28738
Történet	14600	14710	17996	18245	18873
Képzőművészet	6152	6152	6152	6152	6152

Irodalomtörténet	2228	2228	2228	2228	2228
Börcsök Attila Néprajzi Különgyűjtemény	9032	10102	10122	10352	10514
Segédgyűjtemények					
Könyvtár	15340	15401	15485	15558	15664
Adattár	3368	3414	3444	3564	3684
Fotótár	11077	11140	11165	11200	11200
Egyéb	14600	14800	14820	15000	15000
Összesen:	94111	95839	99346	100 335	112 053

A jelenleg több mint 30 ezer darabos néprajzi gyűjtemény, amely a múzeum saját gyűjteményéből és a 2014-ben Börcsök Attila a városunknak ajándékozott magánygyűjteményéből áll, a Csongrád megyében található muzeális intézményeket összehasonlítva egyedülálló és kiemelkedően nagy darabszámmal rendelkezik. Néprajzi gyűjteményünk jellemzői: Makón és gyűjtőkörzetében 1950 óta gyarapodó festett bútorok (menyasszonyi ládák - 75 db), gondolkodószékek, padok és tékák, 1300 db népi kerámia együttes. Textilgyűjtemény (viseletek, szöttesek és hímzések). Parasztpolgári üveg-, keménycserép-, fajansz-, porcelán gyűjtemény. Vas és zománcos edények. Táplálkozás gyűjtemény: a sütés, főzés, tárolás edényei, eszközei. Szakrális anyag és játékgyűjtemény. Háziipar (kender feldolgozás, fonás-szövés tárgyi anyaga). Emberi életfordulókhoz és kalendáris ünnepekörhöz kötődő tárgyi anyag gyűjteménye. Diós hagyaték, melyet dr. Tóth Ferenc gyűjtött (egy hagymakertész teljes tárgyi hagyatéka). A gyűjtemény gondozását Szikszai Zsuzsanna néprajzkutató és Börcsök Attila gyűjteménykezelő végzi.

A történeti gyűjteményünk rendezése 2015-ben kezdődött meg, mely feladatot Forgó Géza történész végzi. A több éves munka után már egy rendezettebb és téma szerinti osztályozásra került sor. Az Istók Margit hagyatékot 2018 óta gondozzuk, konzerváljuk, tisztítjuk és adatoljuk. Ezen anyagot különgyűjteményként kezeljük, melynek a hagyaték jellegéből adódóan egy része néprajzi, egy része történeti és képzőművészeti, helytörténeti vonatkozású.

Több száz új dokumentummal, használati eszközzel, műtárggyal gazdagodtunk 2023-ban is, az egyik legjelentősebb szerzeményeink a **Dr. Diósszilágyi Sámuel családi hagyatéka, melyben bútorok,**

festmények, fotók, levelek találhatóak. Az egykori kórház igazgató, irodalmár, művészpártoló hagyatékának megvásárlása NKA támogatással.

A másik különleges szerzeményünk az Istók –család hagyatéka, amely már évek óta folyamatosan került be a gyűjteménybe. 2023-ban kezdtük el az anyag feldolgozását. A múzeum 7 raktár helységgel rendelkezik, amelyek közül 3 a főépületben található. A múzeumtól távolabb helyezkedik el a Tamás Malom raktár épületünk, amely immáron a Járásszékhely pályázatnak segítségével nyílászáró cseréjére került sor. A másik a felújított régi apátfalvi ház, amely a múzeum udvarán áll. Az új raktári épületünk az Aradi utca 135. szám alatt lévő épületben lett kialakítva. Pályázati támogatásból ebben az évben felépítjük a mütárgybarát polcrendszert is. A Szent János 19/a épület emeletén található a művésztelepi képzőművészeti anyag.

A beletárolt tárgyak tisztítása, gyűjteménybe helyezése folyamatos. A teljes raktári rend kialakításán még dolgozunk. A képzőművészeti gyűjtemény számának megnövekedése miatt új polcokat építettünk a képzőművészeti raktárban és a művésztelepi raktárunkban is / Szent János tér 19/a./ Folyamatos a néprajzi, történeti gyűjteményben a savmentes papírok elhelyezése, cseréje. A néprajzi raktárunkban a festett bútorok védelme érdekében agro fátyol fóliát vásároltunk, mellyel megakadályozzuk a por réteg kialakulását ezeken az értékes mütárgyakon.

2023-ben tisztított mütárgyak száma: BAKGY: 104 db, Képzőművészeti gyűjtemény: tisztított: 49 db. Történeti gy.: 299 db. Sportgyűjtemény: 219 db. Összesen: 518 db. Konzervált mütárgyak száma:13 db.

2022-ben nyertünk a Petőfi programon a Csikós Miklós Kossuth Lajos festményére. Ezt a munkát Juhász István restaurátor végezte el.

IV. Statisztikai adatok

Kiállítások JAM:

Időpont	Rendezvény	Látogatók száma (fő)
2023. március 31-től 12.20-ig és 2024-re is átvitt	„Magyarok, íme a költő...” József Attila makói diákévei” c. kiállítás	321+315+9061+297+49 10.043 fő
június 06-06.19-ig	Geofolk kiállítás – szabadtéri kiállítás a múzeum előtti téren	812
június 24-december 19-ig - folyamatosan	„Mesterségem címere „ Ádók Zsanett kiállítása	120+812

november 30-tól december 19- folyamatosan látható	Visszatért Makóra a Kossuth festmény	182
Összesen:		11.969 fő

Kiállítások külső helyszínen:

Időpont	Rendezvény	Látogatók száma (fő)
január 02- december 10-ig	Géniusz-vándorkiállítás Kecskeméti Katona József Múzeum Erkel F. Múzeum – Gyula Déry Múzeum – Debrecen Dobó István Múzeum – Eger Savaria Múzeum – Szombathely Rómer Flóris Múzeum – Győr Wosinszky Mór Múzeum – Szekszárd	~ 1.000
Január 20- március 31-ig	Magyar Kultúra Napja „A szív kulcsai” c. kiállítás	587
április 11.	„Vasútállomás” – JA - kiállítás	31
április 20- május 10-ig	Sárközi gyöngygallérok c. kiállítás	223
április 28- május 08-ig	Petőfi Sándor születésének 200. évfordulójára tablókiállítás	568
május 12.	Csanádpalotai Egyháztörténeti kiállítás	68
május 19.	Csp-i Dér Istvánra emlékezünk - kiállítás	38
május 26.	Varga Zoltán Zsolt szoborkiállítása – „Az én tizenkettőm”	165
Szeptember 08- folyamatosan	„Hajrá, Makó!” sporttörténeti kiállítás	30+185
december 8.	Földeáki Tájház (kiállítás) átadása a községnek	8
Összesen:	2.903 fő	

Emléktáblák: (állítása)

Időpont	Rendezvény	Látogatók száma (fő)
2024. augusztus 25.	Bogárzói Búcsún a tanyasi tanítók emléktáblája	400-

Megemlékezések, emléktáblák koszorúzása:

Időpont	Rendezvény	Látogatók száma (fő)
Január 4.	Dr. Tóth Ferenc – emléktábla koszorúzás, megemlékezés	35
Január 28.	Páger Antal 123. évf. (házánál koszorúzás)	5
február 03.	Galamb József évford.- koszorúzás	10
február 11.	Eperjessy emlékt. koszorúzás	25
Március 25.	Bartók Béla évfordulója	54
Március 26.	Istók Margit évfordulója	3+17
április 10.	Pulitzer évforduló	42
Április 11.	Költészet Napi megemlékezés – koszorúzás	35 +30
április 15.	József Attila -koszorúzás – Esp., JAG., Eml.fal, Villanyt., Kiszombor	40
május 11.	Eperjessy emléktábla koszorúzás	35
Összesen:		331 fő

Könyvbemutatók:

Időpont	Rendezvény	Látogatók száma (fő)
április 02.	József Attila kiállítás – leporelló bemutató -	40
április 03.	„Otthonatlanok” film	18
június 15.	Múzeumi Évkönyv V. bemutató	31
Szeptember 05.	József Attila kiállításvezető bemutatója	65
október 28.	„A keresztfához megyek” könyvbemutató	209
november 24.	„A keresztfához megyek” könyvbemutató	28
Összesen:		391 fő

Konferenciák, előadások, találkozók:

Időpont	Rendezvény	Látogatók száma (fő)
március 23.	Görgei élete – rendhagyó történelem óra	18
május 11.	Eperjessy konferencia	58
szeptember 7.	VIII. Néprajzkutatók Makói Találkozója	40
október 05.	„Emberek, magyarok, íme a költő...” rendhagyó irodalomóra – József Attila kiállításvezető bemutató	80
október 05.	Rendhagyó történelem óra – az aradi vértanúk emlékezetére	33
október 27.	Tájházak Regionális Találkozója	30
Összesen:		259

Táborok:

Időpont	Rendezvény	Látogatók száma (fő)
június 26-június 30-ig	Agyag-nemez tábor	80
július 03- július 07-ig	Régész tábor	105
július 17- július 21-ig	Fiú tábor	85
július 24-július 28-ig	Horgolós tábor	110
július 24- július 28-ig	„Üveghegyen túl” gyerektábor	130
július 31-augusztus 04-ig	Agyagozós tábor	110
augusztus 07- augusztus 11-ig	Angol tábor	115
augusztus 07- augusztus 11-ig	Sakk tábor	70
Összesen:		805 fő

Művészeti és Honismereti Körök, Klubok, egyesületek

Időpont	Rendezvény	Látogatók száma (fő)
----------------	-------------------	-----------------------------

április 05.	Húsvét – Mozgáskorl. Egyesülete	20
április 28.	Marosvidék bemutató	30
május 08.	Ny-klub	20
szeptember 01.	Marosvidék találkozó	43
Szeptember 19.	Munkácsy Kör	5
Szeptember 28.	Honismereti Kör	21
november 23.	Magyar Tört. Múz. Baráti Kör	15
december 15.	Marosvidék találkozó	39
Összesen		193

Vetélkedők:

Időpont	Rendezvény	Látogatószám
április 20.	„Petőfi 200” Petőfi születésének 200. évfordulójára - szavalóverseny	126
április 27.	„Petőfi 200” Petőfi születésének 200. évfordulójára - szavalóverseny	120
Szeptember 09.	Csapatépítő foglalkozások iskolásoknak	68
november 11.	Márton-napi vetélkedő	42
Összesen:		356 fő

Egyéb programok:

Időpont	Rendezvény	Látogatószám
február 04.	Télüzés a mohácsi busókkal - Farsang	350
március 10.	Beporzók Napja (Kir.h. óvoda, Erdélyi p. óvoda, Szikszai Ref. Isk., Kálvin téri Óvoda, Hold u-i Óvoda)	96
április 06.	Húsvétoló	325
április 15.	József Attila Emléktúra (Makó-Kiszombor-Makó)	35 fő
március 18.	Rovarhotel	174
április 21.	József A. makói évei – Glóriuszos csop.	20
április 21.	Szirkib Est (Belvedere-est)	28
április 22.	Tájházak Napja	68

április 24.	Polgárok Kiszomborért Egyesület ülése	8
április 27.	Glóriusz csapatépítő	15
május 8.	Návay-Nap	90
május 12.	Közösségek hete	35+8
május 18.	Múzeumi Világnap - falfestés	35
május 22.	Országos Nemzetközi lámpástalálkozó	185
május 30.	Értéktári megbeszélés	15
június 06.	NTAK tájékoztató	115
július 07.	Lampionos zenés est vonósokkal a skanzenben	205
július 23.	Dr. Eperjessy Kálmán leszármazottjai-kapcsolatépítés	4
június 24.	Múzeumok Éjszakája	1115
augusztus 19.	Dr. Diósszilágyi Sámuel unokája, déd- és ükunokája – kapcsolatépítő látogatás	5
szeptember 03.	Bogárzói templombúcsú	41
Szeptember 05.	József A. makói évei és Skanzen látogatás (Gábor Dénes Isk.)	20
Szeptember 06.	József Attila makói évei és Skanzen látogatás (Glóriusz vendégei)	50
Szeptember 07.	Néprajzkutatók VIII. makói találkozója	45
szeptember 16-17-18.	Magyar Kulturális Örökség Napja	115
szeptember 20.	Földeáki Tájház	11
október 02-03.	Petőfi-busz	582
október 06.	Csongrád-Csanád Vármegyei Honismereti Egyesület „Emlékezzünk a hősökre”	60
október 18.	Festészet Napja	25
október 27.	Tájházak Szövetsége Dél-Mo-i Regionális Találkozó	70
október 31.	Őszi szüneti családi napok	50
november 02.	Őszi szüneti családi napok	40
november 11.	„Márton-nap” családi délelőtt a múzeumban	160

november 17-18.	MMA Szegedi Munkacsoport kihelyezett ülése	43
december 09.	Luca-napi hagyományok-családi délelőtt	300
december 18.	Karácsonyi évadzáró	14+12
Összesen:		4.569 fő

Múzeumpedagógiai foglalkozások:

Időpont	Rendezvény	Látogatók száma (fő)
január 23.	Disznóvágás-gyerekfoglalkozás	20
január 27.	Disznóvágás-gyerekfoglalkozás	20
március 10.	Beporzók Napja (Kir.h. óvoda, Erdélyi p. óvoda, Szikszai Ref. Isk., Kálvin téri Óvoda, Hold u-i Óvoda)	96
március 14.	„Föl, föl vitézek...” – játszóház (48-as gyermekfoglalkozások (Almási Isk.4.a., Almási Is. 5.a., Kálvin Óvoda, Hold u-i Óvoda, Szikszai Ref. Isk. 2.o.)	80
április 03.	Húsvét – gyerekfogl. Kálvin Óvoda	24
április 04.	Húsvét – gyerekfogl. Erdélyi p. Óvoda	22
április 05.	Húsvét – gyerekfogl. Erdélyi p. Óvoda	25
április 05.	Mozgáskorlátozottak Egyesülete-Húsvét	20
április 12.	József A. makói évei – múzped.- Návay Isk.	110
április 21.	Glorius csoport	20
április 27.	Glorius csoport	15
május 08.	MÁI Bartók – József Attila makói évei	20
május 18.	Szikszai Isk. 5.6.o. Múzeumi Világnap	35

június 07.	Skanzen/agyag- gyerekfogl. (Pápay 1- 2.o.)	25
június 08.	József A. makói évei gyerekfogl. (Almási8a)	14
június 13.	Régészet (Szignum4.a)	23
június 13.	Agyagozás (Szignum 3.a)	22
június 14.	Skanzen és agyagozás gyerekf. (Almási Isk. 3.o.)	27
június 15.	Hétköznapiak a parasztházban – gyerekfogl. (Szignum4.a)	23
június 15.	Kick boksztáborosok – gyerekfogl. - Skanzen és az agyag	18
július 12.	Skanzen és az agyag gyerekfogl. (Kunszentmárton)	50
szeptember 05.	Gábor D. Iskola-skanzen	20
szeptember 06.	Glorius csoport-skanzen	50
Szeptember 28.	„Lipem, lopom a szőlőt” gyerekfogl. Erdélyi p. Óvoda	23
október 04.	„Lipem, lopom a szőlőt”	20
október 10.	„Kukorica derce” gyerekf. (Pápai Isk. 2.o.)	13
október 12.	„Kukorica derce” gyerekf. (Pápay Óvoda)	7
október 13.	„Kukorica derce” gyerekf. (Szikszai Ref. Iskol. 4.a-b)	40
október 16.	„Kukorica derce” gyerekf. Pápay Isk. 2.o.)	14
október 17.	„Lipem, lopom a szőlőt” gyerekfogl. (Pápay Isk. 2.o.)	12
október 18.	Festészet Napja-JAG	25
október 19.	„Lipem, lopom a szőlőt” gyerekfogl. (Pápay Óvoda)	7
október 20.	„Kukorica derce” gyerekfogl. (Pápay Isk. 1.o.)	10
október 24.	„Lipem, lopom a szőlőt” gyerekfogl. (Pápay Isk.)	14
október 26.	„Lipem, lopom a szőlőt” gyerekfogl. (Bárka Óvoda – kiszállással)	60

november 09.	„Márton-nap” gyerekfogl. (Pápay Óvoda)	7
november 20.	Hétköznapok a parasztházban gyerekfoglalk. (JAG 5.o.)	30
november 23.	„Márton-nap” gyerekfoglalk. Erdélyi p. Óvoda	20
november 29.	József Attila makói évei (Návay Isk. 12.o.)	20
december 07.	Pápay Óvoda-Luca nap	9
december 08.	Makói Óvoda Kálvin T.- karácsonyi asztal	25
december 11.	Erdélyi p. Óvoda-Luca- nap	25
december 13.	Almási iskola2.a-Luca- nap	10
december 14.	Pápay óvoda-karácsonyi asztal	9
december 14.	Kálvin téri Ref. Isk.2.c- Karácsonyi asztal	22
december 15.	Kálvin téri Óvoda, Bodza cs. -Karácsonyi asztal	22
Összesen:		1.223 fő

2023-ban készpénzes befizetésre került alaptevékenység bevétele és befizetése az önkormányzat felé: 1.865.490,- Ft.-

Összesített adatok:

Teljes árú jegy: 274 fő

Kedvezményes jegy: 1.400 fő

Ingyenes: 8.469 fő

10.143 fő látogató

+ 29 db sima, ingyenes csoportból látogató (603 fő)

+ 54 db múzeumpedagógia csoportból (1.223 fő)

= 11.969 fő látogató összesen

Ebből összesen diák látogató = 3.001 fő

Ebből múzeumpedagógia csoport = 1.223 fő

egyéb egyéni gyerek, diák látogató = 1.793 fő

Események, rendezvények, megnyitók, konferenciák, megemlékezések, koszorúzások, könyvbemutatók, táborok, művészeti körök, vetélkedők, és egyéb programok látogatószáma összesítve az alábbi bontásban:

Kiállítások külső helyszínen: 2.903 fő
Megemlékezések, emléktáblák koszorúzása: 331 fő
Könyvbemutatók: 391 fő
Konferenciák, előadások, találkozók: 189 fő
Táborok: 805 fő
Művészeti és Honismereti Körök, Klubok, egyesületek: 193 fő
Vetélkedők: 356 fő
Egyéb programok: 4.569 fő

Mindösszesen: 21.706 fő volt a látogatók száma 2023-ban

V. Tudományos kutatások, publikációk, konferenciák, továbbképzések az intézményünkben:

Csengeriné Szabó Éva, múzeumpedagógus:

1. Régészeti tábor tanulságai MUKOCSOM Szeged, 2023. december

Forgó Géza, történész:

Publikációk

A Makó-újívárosi templom építéstörténete. Makó, 2023. Makói kincsestár 8.

A makói sajtó története. In. Makói Honismereti Híradó 2022/1-2. Makó, 2023.

Szerk.: A makói József Attila Múzeum Évkönyve 5. Makó, 2023.

Konferenciák, előadások

1. Január 26-án a Makói Honismereti Körben,
2. Február 10-én a Makói Veteránjármű Egyesületében,
3. Március 15-én Ferencszálláson a nemzeti ünnep alkalmából,
4. Április 21-én Belvedere folyóirat bemutatón,
5. Április 26-án a Makói Cukorbeteg Klubjában,
6. Július 26-án a Makói Mozgáskorlátozottak Körében,
7. Július 30-án a Makói Veteránjármű Egyesületében,
8. Október 26-án a Makói történészek emlékezet című konferencián,
9. November 16-án a Királyhegyesi utcai Nyugdíjas Klubban,
10. November 30-án a Magyar Labdarúgás Emléknapján tartottam előadásokat.
11. Március 4-én a Kossuth Rádióban Petőfiről és a makói hagymatermesztésről,

Szikszai Zsuzsanna, néprajzkutató:

Publikáció

1. „Emberek, magyarok, íme a költő ...!” József Attila makói évei című kiállítás forgatókönyvének megírása
2. „Emberek, magyarok, íme a költő ...!” József Attila makói évei című kiállítás ismertetője (leporello)
3. Emberek, magyarok, íme a költő ...!” József Attila makói évei című kiállításvezető füzet előszavának megírása, és a füzet szerkesztése. Makó, 2023.
4. Otthontalanok - az 1947-ben deportált felvidéki magyarok emlékezete a 21. században című dokumentumfilm, (0396-MMA-22-P) forgatókönyvének megírása, a film szerkesztése, rendezése.
4. Köszöntő In: Szerkesztette: Forgó Géza József Attila Múzeum V. évkönyve Makó 2023.
5. Az én Istók Margitom... Köszöntő beszéd In. Szerkesztette: Forgó Géza Makói Múzeumi Évkönyv V. Makó, 2023.
6. AZ 1948-as makói Mária-napok eseményei a szemtanúk visszaemlékezései tükrében In. Szerkesztette: Forgó Géza Makói Múzeumi Évkönyv V. Makó, 2023.
7. Visszaemlékezések Istók Margit zenetanárnőre In. Szerkesztette: Forgó Géza Makói Múzeumi Évkönyv V. Makó, 2023.
8. „A Keresztfához megyek...” Szakrális kisemlékek Makói nagytájon. Írta és szerkesztette: Szikszai Zsuzsanna Makó, 2023.
9. Csapó Jánosné: Kálvária című kötetének lektorálása

Konferencia, előadás:

2. Emlékezés Dr. Tóth Ferencre – József Attila Múzeum emléktáblánál, Makó, január 4.
3. Dr. Péter László emléktáblájának avatásán, emlékező beszéd. Szőreg, 2023. január 24.
4. Spák Imre, egykori csanádpalotai polgármester búcsúztatója, Csanádpalota, március 24.
5. Egy kiállítás viszontagságai – József Attila kiállítás Makón, MVMSZ Közgyűlésén-Marosvásárhely, 2023. május 6.
6. A Katolikus Legényegylet, KALOT Csanádpalotán 1935 és 1946 között. Kálmány Lajos emlékkonferencia – Csanádpalota, 2023. május 19.
7. Eperjessy Kálmán emlékkonferencia – Makó, 2024. május 10. Eperjessy Kálmán élete és munkássága

8. 250 éves a csanádpalotai Nepomuki Szent János Templom, kiállításmegnyitó beszéd. 2024. május 12.
9. Dér-napok Csanádpalotán – Dér István művészete alkotásai tükrében, Csanádpalota, május 19.
10. Lámpás kiállítás megnyitó, Csanádpalota, május 19.
11. Mesterségem címere, Ádók Zsanett fotókiállításának megnyitója, Makó, 2023. június 24.
12. Egyedülálló deszkaoromzatok Földeákon, Néprajzkutatók VIII. Makói Találkozója. 2023. szeptember 09. József Attila Városi Könyvtár, Makó
13. A Keresztfához megyek...” Szakrális kisemlékek Makói nagytájon című kötete könyvbemut
14. 1848-49-es forradalom és szabadságharc emlékei Makó városában, és a népi tárgykultúrában, a makói József Attila Múzeum gyűjteményében - III. Gonczekzy Konferencia Mezőhegyes, 2023. október 7.
15. Egy tájház születése Földeákon, Fertályház, Tájházak Regionális Találkozója, Makó, 2023. október 27.
16. Egyedülálló deszkaoromzatok Földeákon MUKOCSOM Szeged, 2023. december
17. A Keresztfához megyek...” Szakrális kisemlékek Makói nagytájon című kötet könyvbemutatói Makón, Kiszomboron, Csanádpalotán, Apátfalván.

VI. Pályázatok:

NKA MÚZEUMOK KOLLÉGIUM

A2031/N9764- VI: Múzeumi évkönyv – 1500 000.-

A2031/N9766- Dr. Diósszilágyi Sámuel hagyatékának megvásárlása – 1 500 000.-

A2031/N9767- Makói céhzászló restaurálása -1 500 000.-

NKA ISMERETTERJESZTÉSI ÉS KÖRNYEZETKULTÚRA KOLLÉGIUM A2031/N9769 -
Néprajzkutatók IX. Makói Találkozásának megrendezésére – 800 000.-

HUNGARIKUM Bizottság- AGRÁRMINISZTERIUM –

Makó város értékeinek bemutatása kisfilmekben és családi programokon keresztül - HUNG 2023 –
3 000 000.-

**KULTURÁLIS ÉS INNOVÁCIÓS MINISZTERIUM CSALÁDOKÉRT FELELŐS
ÁLLAMTITKÁRA MEGBÍZÁSÁBÓL AZ EMBERI ERŐFORRÁS TÁMOGATÁSKEZELŐ**

CSP-CSBM-23-0041 – Családbarát munkahelyé alakításának lépési családi programokon keresztül
– 5 000 000.-

VII. Közönségkapcsolat

A múzeum közönségkapcsolatát **e-mailben (600 cím)**, **Facebook** oldalunkon (**3900 követőnk**), **weboldalon (90 944 érdeklődő)** - amelynek **napi** látogatottsága **3000- 4500** között van -, és az írott és internetes sajtó (Délvilág, Makói Mozaik, makohirado.hu, radio7.hu stb.) adta lehetőségek kihasználásával tartja. Költségvetésünk nem biztosít lehetőséget a hirdetések feladására, ezért azokat támogatók segítségével oldjuk meg. A múzeum **együttműködést kötött** a Glorius Hotel-el, a Bástya és a Szent Gellért Borházzal, Origo Maros Kft. (Hunyadi panzióval), miszerint éves támogatói jegyet vásárolnak a múzeumtól, ennek fejében ezen **szállásadók vendégei ingyen** látogathatják az intézményünket.

A múzeum programjainak döntő többségét a Makói Önkormányzat, az elnyert pályázati támogatásokból szervezi- és valósítja meg. Mindenképp szeretnénk ezt a következő időszakban így folytatni. A múzeum széles baráti körrel rendelkezik, akik az említett segítségen túl ötleteikkel is hozzájárulnak az intézmény működéséhez. Kiemelt támogatónk volt a **Makói Múzeumért és Kultúráért Alapítvány**.

VIII. Kutatószolgálat

A múzeumnak a közösség számára nyilvánosan kell működnie, a kulturális javakhoz széles körű és egyenlő hozzáférést kell biztosítania. Törvényben előírt szolgáltatása a kulturális javakhoz kapcsolódó kutatási tevékenység lehetőségének biztosítása. 2023-ben 4 kutató 13 alkalommal kereste meg a makói intézményt. Segítettük a szakdolgozatok, kutatási témák, előadások stb. megszületését.

IX. Önkéntes szolgálat – iskolai közösségi szolgálat

A múzeumban a teremőri szolgálatot önkéntesek végzik. 2023-ban az önkénteseink száma: 6 fő, megközelítőleg 600 óra önkéntes munkát végeztek az intézményben.

A múzeumnak 35 középiskolával van együttműködési szerződése az iskolai közösségi szolgálat tekintetében. A makói középiskolák mellett szegedi, kecskeméti, békéscsabai, budapesti oktatási intézmények is felvették velünk a kapcsolatot. Az elmúlt esztendőben 42 diák vállalt nálunk rövidebb – hosszabb önkéntes munkát. Összesen: 1100 órát töltöttek nálunk hasznos munkával.

A diákok részt vettek kertrendezésben, a múzeumi családi napok rendezésében, kézműves foglalkozásokon, teremőrzésben, tárlatvezetésben, kiállítás-megnyitókön és közművelődési rendezvényeken. Ez utóbbiak hozzájárulnak az esélyegyenlőség növeléséhez, a szélesebb tudásbázis és műveltség megszerzéséhez.

V Összegzés:

Múzeumunk létérdeke a gyűjtemények tudatos, meghatározott koncepció szerinti gyarapítása és olyan, gyűjteményekre alapozott kiállítások, tudományos kutatások, múzeumpedagógiai programok megvalósítása, amelyek multifunkcionális módon, a különböző társadalmi-kulturális rétegek és korosztályok igényeinek figyelembe vételével képesek közvetíteni a város és környezete kulturális értékeit. Szerénytelenség nélkül elmondhatjuk, hogy intézményünk és a munkatársak ebben az évben is megtették mindent, hogy ez a cél megvalósuljon.

Makó, 2024. március 9.

Szikszai Zsuzsanna

József Attila Városi Könyvtár és Múzeum igazgatója

2024-es év programjai és évfordulói

Január 4. - Emléktábla avatás **Dr. Tóth Ferenc** szülőházán

Január 22.- Magyar Kultúra Napja – **Csikós Miklós Kossuth festményének** a felavatása, kamara kiállítás /hétfő/

Január 28. **Könyves -Kolonics József országgyűlési képviselő /1884-1955/** emléktábla avatása koszorúzás – 140 éve született

Január 29. **Páger Antal (1899–1986)** Kossuth-díjas színész – születésének 130 (Makó, 1899. jan. 29. – Bp., 1986. dec. 14.):

Február 2- **Galamb József és Hajnal Antal** születésére emlékezve **Dr. Zsigmond Gábor** a Közlekedési Múzeum főig.helyettesének előadása

Február 9 - **Kubinyi Anna (1949–2015)** gobelintervező, textilművész – születésnek 80. emléktábla avatása. beszélgetés a lányaival du. a könyvtárban. /február 10-én született/

Február 14. - **Csepregi Imre (1876–1954)** pápai kamarás és prelátus, szentszéki bíró – halálának 70. (Makó, 1876. augusztus 29. – Makó, 1954. február 14.) Szent István plébánia falán emléktábla

Február 24. **Farsang a mohácsi busókkal-felvonulás, álarc készítés, fánk sütés, téltemetés,** mulatság JAM Múzeum

Március 9- Beporzók NAPJA

Március 15. **De. történelmi vetélkedő középiskolásoknak, történelmi séták, játszótér**
Dobsa Lajos (1824–1902) színész, drámaíró- születésének 200

Március 27. – Stációk avatása

Március 28. HÚSVÉTOLÓ

Április 10. **Pulitzer emléknapi- zsidó vagy sajtótörténelmi kiállítás –**

Vorhand Mózes (1862–1944) főrabbi;

Kecskeméti Ármin (1874–1944) főrabbi, irodalomtörténész;

Április 11. Költészet Napja- Juhász Gyula és József Attila 100 éve írta meg a szonettjeit, Kozmosz éneke **VERSMONDÓ VERSENY??**

Április 12. Felvidéki magyarok kitelepítésének emléknapja – OTTHONTALANOK film levetítése Hagymaház – középiskolások részére

Április 13-án vagy 20-án József Attila nyomában- emléktúra Földeákra Természetbarát Egyesülettel együtt

Április 25. – Szent György napja- az Aradi és a Jángori utcai kereszték újraszentelése

Május 3-4-5. 325 - Makó Város napi programok Újratelepítés 325 évfordulója

MÁJUS 14. 5 évesek lettünk!!!József Attila Városi Könyvtár

Május 18. Múzeumi Világnap -

Június Az Ünnepi Könyvhét rendezvényei a könyvtárban - könyves akadályverseny és író-olvasó találkozó(k) A könyvtár napja a makói középiskolákban

Június 22. **Múzeumok éjszakája**

Június 17.. augusztus 18-ig **nyári táborok a múzeumban és a könyvtárban** Nyári táborok a múzeumban és a könyvtárban Múzeum és gyerekkönyv-tár Múzeum és gyerekkönyvtár

Augusztus 30. **Néprajzkutatók IX. Makói Találkozója**

Szeptember 5.

Mályusz Elemér (Makó, 1898. augusztus 22. – Budapest, 1989. augusztus 25.) magyar történész, MTA-tag, a magyar középkorkutatás egyik legjelentősebb alakja.- **történész konferencia a Hagymafesztivál 0. napján – Bíróság oldalán emléktábla**

Szeptember 14. - **Stenger Gizella** (1924–2009) pedagógus – születésnek 100 – Návay Szakközép Isk. falán

Szeptember 15. vagy 21.??? Kulturális Örökség Napja

Szeptember Fátyol Mihály

Szeptember 30. - **Tettamanti Béla** ([Budapest, 1884. szeptember 30.](#) – [Szeged, 1959. június 28.](#)) magyar filozófus, pedagógus, pszichológus és egyetemi tanár.

Nevelés elmélet _Liget utca 1. emléktábla

Október Országos Könyvtári Napok rendezvénysorozat programjai a József Attila Városi Könyvtárban (találkozók, előadások, könyvtári foglalkozások, olvasásnépszerűsítő programok) Könyvtár

Október 18. Magyar Festészet Napja Kamara kiállítás és Nagy festés! Múzeum

Október 19. '56 diákszemmel – középiskolásoknak történelmi vetélkedő Múzeum

Október vége- Őszi szüneti programok

November 9. Márton napi családi nap

December 14. Luca napi családi nap

Kiállítások:

Dér István- májusban

Februárban - **Hadik Magda** (1914–2004) éremművész, szobrász;

Torma Imre - Torma Imre (1893–1954) festőművész – halálának 80.

Vén Emil - **Vén Emil** (1902–1984) festőművész